

Skupna izjava največjih svetovnih podjetij o prehodu na 2D kode

Elektronske cenovke odpirajo nova obzorja pri politiki cen, upravljanju zalog in stiku s kupci

Živiljenjski krog trajnostne embalaže

Intervju:
Francesca Poggiali

UVODNIK

Zdenka Konda, GS1 Slovenija

Uvodnik

Kje se začne prihodnost? Kdaj je preteklost resnično za nami – in hkrati temelj novega začetka? V svetu, kjer se meje med preteklostjo, sedanjostjo in prihodnostjo brišejo hitreje kot kdajkoli prej, je ključno razumeti, kako inovacije, zaupanje in podatkovna transparentnost oblikujejo jutrišnji poslovni svet.

50 let je od takrat, ko je črna koda – preprosta, a revolucionarna tehnologija – temeljito spremenila globalno trgovino. Njeno uporabo, ki je še danes monumentalna, saj presega več milijard skeniranj vsak dan – celo več kot je dnevno število iskanj na Googlu, je slovita medijska hiša BBC uvrstila med pet najpomembnejših inovacij v zgodovini svetovne trgovine.

Toda svet se spreminja in tudi mi z njim, prihodnost identifikacije gre dalje! Zaupanje v podatke in digitalno povezovanje sta danes ključni vrednoti, ki omogočata učinkovitejše in bolj trajnostno poslovanje. Zavedamo se, da živimo v svetu, ki je negotov, hitro spreminjajoč in vse bolj zapleten. Pritiski regulatorjev, pričakovanja potrošnikov in bliskovit tehnološki razvoj zahtevajo nove rešitve. Poslovno okolje se srečuje z izzivi vse kompleksnejših preskrbovalnih verig, potrošniška pričakovanja po hitrih in enostavnih dostopih do podatkov o izdelkih so vse zahtevnejša, sledljivost v življenjskem ciklu izdelka je postala nepogrešljiva in temeljno pravilo tudi za zagotavljanje večje varnosti pacientov ali bolj transparentnega poslovanja v mnogih drugih panogah. Krožno gospodarstvo zahteva interoperabilnost in zanesljivost podatkov vseh, ki sodelujejo v tem procesu, ne nazadnje prihaja potni list izdelkov in še marsikaj drugega.

GS1 odgovarja na te izzive z inovativnim pristopom: z novimi standardi, z novo generacijo kod in z zagotavljanjem zanesljivosti v identifikaciji in podatkih, ki ustvarjajo temelje poslovnega okolja prihodnosti. In kot pravi predsednik in direktor mednarodne organizacije GS1 Renaud de Barbuat: »Vstopamo v obdobje nove generacije kod. V digitalni dobi postaja poslovanje še učinkovitejše, mi pa stopamo korak naprej – združujemo dve prelomni tehnologiji, QR-kodo in črtno kodo. S tem ustvarjamo rešitev, kjer črtno kodo vgrajujemo v QR-kodo, kar omogoča enostaven dostop do bogatih informacij o izdelku. En sken, nešteto možnosti!«

Dvodimenzionalne kode z množico podatkov odgovarjajo na potrebe potrošnikov, hkrati pa tudi na ključne izzive prihodnosti, kot so sledljivost, preglednost in trajnost, ter postavljajo temelje za zaupanje v poslovnem svetu.

Na straneh naše revije smo v srčki dialoga o tem, kako lahko skupaj gradimo prihodnost, se soočamo s prihodnjimi izzivi, ustvarjamo nove poslovne priložnosti ter povezujemo fizični in digitalni svet.

Naj vas predstavitev v tej številki navdihnejo z novimi pogledi in idejami, ki jih bomo razvijali naprej – skupaj z vami.

Zdenka Konda

2D KODE

Bruno Kuzmin, GS1 Slovenija

Skupna izjava največjih svetovnih podjetij o prehodu na novo generacijo kod

Petdesetletnico prvega odčitavanja črtne kode na embalaži sadnih žvečilnk znamke Wrigley v trgovskem centru Marsh v ameriški zvezni državi Ohio je obeležila skupna izjava 22 vodilnih podjetij s področja maloprodaje in potrošniškega blaga. V skupni globalni izjavi so predstavniki podjetij, kot so Alibaba, Carrefour, IGM Supermarkets, JD.COM, JM Smucker, Lidl International, L'OréNestlé, Barilla Group, 7-Eleven, Dr. Oetker, Metro AG in, denimo, Procter & Gamble, pozvali k prehodu na uporabo 2D kod skladno s standardi GS1.

Razlogov za tovrstno odločitev, ki dokazuje potrebo po vsesplošni rabi dvodimenzionalnih kod, je veliko. 2D kode so v primerjavi z Abrahamom zaznamovanimi predhodnicami informacijsko bogatejše in uporabnejše. Z njimi lahko zapišemo večjo količino podatkov, kar omogoča kakovostnejše delovanje podjetij in regulatorjev ter informacijsko nadgrajuje potrošniško izkušnjo končnega kupca. Slednji lahko s preprostim telefonskim odčitavanjem 2D kode dostopa do številnih informacij. Pri živilih lahko, denimo, izve, od kod in na kakšen način živila prihajajo, ali vsebujejo alergene, ali je njihov izvor organski, kako reciklirati njihovo embalažo in kakšen je okoljski odtis kupljenega izdelka. Ti podatki zvišujejo stopnjo preglednosti in pomagajo ljudem sprejemati kakovostnejše odločitve o tem, kaj kupiti in kako uporabljati.

Informacijska zajetnost

Dvodimenzionalne kode so v primerjavi s črtnimi, kjer gre za niz različno debelih črtic, sestavljene iz simbolov ter vodoravnih in navpičnih grafičnih elementov. Slednji omogočajo matričen algoritem kodiranja in s tem večjo informacijsko zajetnost. Med najpogostejše dvodimenzionalne kode štejemo QR kode, ki jih najlažje odčitamo s kamero na običajnem mobilnem telefonu. Z njimi se srečujemo na številnih področjih življenja, ki ga je v smislu množične uporabe verjetno najbolj zaznamovalo obdobje epidemije COVID-19. Takrat so začele menije v restavracijah in barih nadomeščati na mize in druge vidne dele opreme natisnjene QR kode. Zelo pogosto se z njimi srečujemo pri marketinških in promocijskih aktivnostih ter pri plačevanju plačilnih nalogov. Zelo popularne so kode Data Matrix, ki imajo veliko stopnjo korekcije napak (30 %) in omogočajo

visoko stopnjo zanesljivosti odčitavanja pri morebitnih poškodbah kode. Večinoma se uporabljajo na področju zdravstva, maloprodaje in industrije.

Globalna pobuda

Pomembno vlogo pri tranziciji črtnih kod v 2D kode igra s pomočjo 116 predstavništev po vsem svetu nepridobitna globalna organizacija GS1, ki sodeluje s številnimi svetovno znanimi podjetji pri uvajanju generacijsko novih kod. Pri tem je pristop podoben tistemu, ki smo ga bili deležni pred 50 leti z združevanjem ameriških trgovskih podjetij. Konec leta 2020 je GS1 s tem namenom zagnal s ključnimi akterji v maloprodajnem sektorju globalno pobudo za prehod s tradicionalnih črtnih kod na naslednjo generacijo za učinkovitejše delovanje trgovine, bolj trajnostno potrošništvo in večjo varnost pacientov.

Danes se posledično srečujemo z uvajanjem 2D kod, ki delujejo na podlagi standardov GS1, v 48 državah, na čelu s Kitajsko, ZDA, Avstralijo in Brazilijo. Celoten trg, kjer poteka najintenzivnejša tranzicija iz črtnih kod v 2D kode, pa predstavlja v smislu celotnega svetovnega bruto domačega proizvoda kar 88,5-odstotni delež. Pozorno oko lahko že danes na številnih izdelkih priznanih blagovnih znamk opazi 2D kode nove generacije.

Skupna izjava

Zavezanost k uporabi dvodimenzionalnih QR kod in podpori organizaciji GS1 pri tovrstnih prizadevanjih dokazuje med drugim globalna izjava 22 družb s področja maloprodaje in potrošniškega blaga,

Globalna izjava podaja odgovore o ključnih razlogih za uporabo QR kod z zapisom podatkov v skladu s standardi GS1.

Gerhard van der Bijl
Chief Technology Officer, Albert Heijn

Gang Yu (Ruohai)
Chief Technology Officer, Taobao & Tmall Group (Alibaba Group)

AS Watson

Malina Ngai
Group CEO, AS Watson Group

Yves Claude
Chairman & CEO, Auchan Retail

Francesco Del Porto
Global Chief Customer Officer & President Region Italy, Barilla Group

Marcel Sacco
Global VP Growth Office, BRF

Alexandre Bompard
Chairman and CEO, Carrefour

Prasit Mongkolkulsat
Vice President, Purchasing, CP ALL Thailand

Dr. Simon Papies
Head of Logistics Division, Dr. Oetker

John Ross, President & CEO, IGA
Mark Batenic, Chairman, IGA

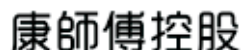
Simon Han
Vice President, JD.com; President, Department of Ecosystem Service, JD Retail

Peter Fischer
Member of the Board, Lidl International

Nicolas Hieronimus
CEO, L'Oréal

Flint Cheng
CIO, Tingyi (Cayman Islands) Holding Corp. (Master Kong)

Pengcheng Li
Executive President, Mengniu Group

Bertrand Mothe
CPO, Metro

O. Ozgur Tort
CEO, Migros Ticaret A.S.

Silvia Bagliani
Vice President & Managing Director Italy, Mondelez International

Béatrice Guillaume-Grabisch
Executive Vice President, Group Human Resources & Business Services, Nestlé

Jon R. Moeller
Chairman of the Board, President & CEO, The Procter & Gamble Company

Olivier Delaméa
CEO, Savencia Fromage & Dairy

Mark Smucker
President, CEO & Chair of the Board, The J.M. Smucker Co.

Shuiyuan Yun
Vice President, Tsingtao Beer Group; President, Supply Chain, Tsingtao Beer

Colleen Wegman
CEO, Wegmans Food Markets

Skupni izjavi 22 vodilnih podjetij s področja maloprodaje in potrošniškega blaga, ki poziva k uporabi 2D kod, se pridružuje vedno več podjetij po vsem svetu

ki delujejo v več kot 160 državah in ustvarijo skupni promet v višini 1,4 bilijona ameriških dolarjev. Globalna izjava, kot so jo poimenovali in zapisali v angleškem jeziku, podaja odgovore o ključnih razlogih za uporabo QR kod z zapisom podatkov v skladu s standardi GS1,

navaja koristi za industrijo in potrošnike ter prikazuje, kako bo potekalo uvajanje QR kod s ciljem, da bo do konca leta 2027 večina maloprodajnih izdelkov opremljena z njimi in da bodo trgovski centri imeli ustrezno opremo za njihovo odčitavanje.

2D KODE

Pridobite dostop
do vodnika
za uvajanje 2D kod

GS1 predstavlja priporočila za lažje uvajanje 2D kod na prodajnih mestih

V lani predstavljenem vodniku s priporočili za uvajanje 2D kod na prodajnih mestih se je GS1 osredotočil na rezultate uporabe dvodimenzionalnih kod na POS-terminalih pri lastnikih blagovnih znamk, proizvajalcih, trgovcih in ponudnikih digitalnih rešitev. Dokument podaja smernice za industrijsko uvajanje 2D kod s poudarkom na enostavnem in za procese nemotečem prehodu pri tranziciji s klasičnih enodimenzionalnih črtnih kod na njihove informacijsko zmogljivejše naslednice.

V trgovinski dejavnosti smo priča največjim spremembam po uvedbi enodimenzionalnih črtnih kod EAN/UPC, kakršne poznamo zadnjih petdeset let, katerih cilja sta kakovostnejše delovanje digitalnega potrošništva ter nadgradnja poslovnih procesov v smeri trajnosti in krožnega gospodarstva. Z uvajanjem in uporabo informacijsko bogatejših 2D kod, kot so kode tipa GS1 DataMatrix, Data Matrix ali QR, se namreč srečujemo na številnih področjih. Dvodimenzionalne kode lahko v primerjavi z informacijsko siromašnejšimi predhodnicami vključujejo dodatne podatke, kot so povezave do spletnih strani ali podatkov o roku trajanja izdelka, številki serije oziroma lota ter serijske številke izdelka. Poleg tega lahko dostop do dodatnih informacij na spletu vključuje informacije o sestavinah in alergenih, slike in videovsebine izdelkov, mnenja potrošnikov, načine recikliranja embalaže in še marsikaj drugega. Dostop do teh informacij in podatkov izboljšuje potrošniško izkušnjo in omogoča lastnikom blagovnih znamk, trgovcem in vsem ostalim deležnikom kakovostnejše poslovno delovanje.

Trgovinska industrija si je zato zastavila ambiciozen cilj, ki pri označevanju embalaže vključuje prehod z linearnih enodimenzionalnih kod na zmogljivejše 2D kode do konca leta 2027. To pa kliče po nadgradnji programske in tehnične opreme, kjer so prvi v vrsti čitalniki kod na POS-terminalih. A velja dodati, da bodo posamezni deli industrije po svojih potrebah izbirali med različnimi vrstami 2D kod. Na medicinskem področju se je, denimo, prehod na 2D kode začel že pred mnogimi leti. Ponudniki so se odločili za identifikacijo izdelkov s kodami GS1 DataMatrix. Danes jih najdemo na tako rekoč vseh medicinskih izdelkih. Hkrati velja poudariti, da linearne črtne kode ne bodo izginile čez noč in bodo na nekaterih področjih soobstajale ob 2D kodah, če bo to potrebno. V prehodni fazi z dvojno označitvijo bo trgovinski predmet vseboval linearno črtno kodo in kodo GS1 DataMatrix, QR s povezavo GS1 Digital Link ali kodo Data Matrix s povezavo GS1 Digital Link.

Uvajanje 2D kod pomeni pomemben korak naprej v izboljšanju sledljivosti, učinkovitosti in zadovoljstva potrošnikov. Z jasno opredeljenimi smernicami in sodelovanjem med industrijskimi partnerji je prehod na 2D kode izvedljiv ter obetaven korak v prihodnost trgovinske industrije. Praktična priporočila v obliki vodnika GS1 na področju uvajanja 2D kod bodo pri tem pomagala sprejemati lastnikom blagovnih znamk, proizvajalcem, trgovcem, dobaviteljem, distributerjem, operaterjem skladišč in ponudnikom rešitev najboljše poslovne odločitve za nove priložnosti, spremembe procesov in zahtev ter potrebe pri uvajanju generacijsko novih kod.

Uvajanje 2D kod na prodajne izdelke pomeni pomemben korak pri izboljšanju sledljivosti in poslovne učinkovitosti ter večanju zadovoljstva potrošnikov.

Procter & Gamble stavi na 2D kode

Uvajanje 2D kod po svetu poteka različno hitro, a bodo tisti, ki bodo pri tej preobrazbi hitrejši, gotovo dosegali boljšo tržno pozicioniranje izdelkov

Poglobljene informacije o izdelkih, njihovem izvoru, nastanku in uporabi igrajo v novodobnem svetu izjemno vlogo. Zahtevajo jih potrošniki, regulatorji in vsi drugi deležniki, ki so vključeni v procese učinkovitega sledenja izdelkov po celotni preskrbovalni verigi. Večino teh izzivov izpolnjuje zapis podatkov s pomočjo 2D kod in standardov GS1, na katere stavi med številnimi podjetji mednarodna družba Procter & Gamble.

Predsednik uprave in izvršni direktor podjetja Procter & Gamble, Jon Moeller, je jasen, ko govori o prehodu s tradicionalnih črtnih kod na 2D kode ob uporabi standardov GS1. V pismu, poslanem upravnemu odboru organizacije CGF, ki povezuje trgovce in proizvajalce po vsem svetu, poziva dejansko ves svet k množični uporabi 2D kod pri označevanju izdelkov in njihove embalaže. Zamenjava tradicionalnih črtnih kod, s katerimi je danes na dnevni ravni označena milijarda izdelkov, naj bi po njegovih besedah predstavljala celo eno od osrednjih nalog nove industrijske družbe.

Dodatne informacije

Enodimenzionalne črtne kode, s katerimi so označeni izdelki po standardu GS1, poznamo že več kot 50 let. Njihova uvedba je leta 1973 revolucionarno nadgradila delovanje preskrbovalnih verig ter za vedno spremenila način nakupa in prodaje trgovskega blaga. Danes vsak dan odčitajo več kot deset milijard črtnih kod, ki prinašajo številne koristi v družbenem in industrijskem pomenu. Vse to spremlja jasna težnja po dvigu tehnologije na višjo raven, ki bo omogočala zapis večjega števila nujno potrebnih informacij. Potrošniške potrebe so se namreč v zadnjih nekaj letih drastično spremenile. Potrošniki sedaj zahtevajo takojšnje informacije, do katerih lahko dostopajo med nakupom, največkrat pa pri tem iščejo informacije o trajnosti in splošne usmeritve za uporabo izdelkov.

Informacijske prednosti

Prehod na zmogljivejše 2D kode z uporabo standardov GS1 odgovarja na te potrebe. Po besedah Moellerja, ki vodi največje podjetje za potrošniške dobrine na svetu, prinašajo 2D kode izjemne koristi, saj lahko potrošniki z njihovo pomočjo dostopajo do zelo specifičnih informacij o izdelku, ki jih ni mogoče prikazati na etiketi, denimo navodila za uporabo, varnostne ali katere druge certifikate, popolno sestavo vsebin izdelka, možne načine recikliranja izdelka ter njegove embalaže in mnogo več. 2D kode so po tej strani veliko boljše od tradicionalnih črtnih kod, saj lahko z njimi zapišemo več podatkov. Hkrati zagotavljajo boljše potrošniško izkušnjo, saj lahko dvodimenzionalno QR kodo, ki je izdelana v skladu s standardom GS1 Digital Link, enostavno odčitamo s pametnim telefonom. Slednje predstavlja veliko korist za potrošnike, trgovce, regulatorje in proizvajalce. Sprejemanje bolj trajnostnih in varnih odločitev je tako kakovostnejše.

Transformacija do leta 2027

Jon Moeller je ob tem poudaril, da uvajanje 2D kod po svetu poteka različno hitro, a da bodo tisti, ki bodo pri tej preobrazbi hitrejši, gotovo dosegali boljšo tržno pozicioniranje izdelkov. Celovita uvedba 2D kod na prodajnih izdelkih naj bi sicer potekala do leta 2027. Sodeč po trgovskih policah, vključno s slovenskimi, pa se prednosti uvajanja 2D kod zaveda vedno več podjetij.

Dvodimenzionalne QR kode, ki so izdelane v skladu s standardom GS1 Digital Link, enostavno odčitamo s pametnim telefonom.

Digitalne rešitve za učinkovitejše odpoklice

Odpoklici izdelkov so velik izziv za številna podjetja s področja potrošniškega blaga, saj lahko prizadenejo ugled znamke, zamajejo zaupanje potrošnikov in dvignejo stroške poslovanja. Največji odpoklic v zgodovini Avstrije, pri katerem je podjetje Coca-Cola odpoklicalo okoli 26 milijonov 0,5-litrskih plastenk, ne razkriva le izzivov za živilsko industrijo, temveč kaže, kako lahko digitalne rešitve, med katere šteje GS1 Digital Link, prispevajo k učinkovitejšemu obvladovanju tovrstnih razmer.

Zaradi tehnične napake so se konec lanskega leta v eni od avstrijskih polnilnic podjetja Coca-Cola pojavili v 0,5-litrskih plastenkah drobni kovinski delci. V največji meri so bile ogrožene predvsem plastenke s pijačo blagovnih znamk Coca-Cola, Fanta in Sprite s priporočenim rokom uporabe med 4. februarjem in 12. aprilom 2025. Milijoni omenjenih plastenk so do zaznave težav že zapustili tovarniško skladišče in končali v trgovinah in gostinskih lokalih. Sledil je odpoklic. Sredi krize se je kot možna rešitev za učinkovitejši odpoklic začel omenjati GS1 Digital Link, to je standard, ki omogoča digitalno povezovanje izdelkov z QR kodo na embalaži. Z odčitavanjem QR kode lahko potrošniki in trgovci pridobijo v realnem času vse ključne podatke o izdelku – naj bodo to poreklo, sestavine ali informacija, ali odpoklic dejansko zajema tudi obravnavani izdelek.

Kakovostnejša identifikacija

Takšen digitalni pristop pri incidentu, kot ga je predstavljal odpoklic Coca-Cola, prinaša izjemne koristi. GS1 Digital Link namreč omogoča pridobivanje informacij v realnem času oziroma takoj po odčitavanju QR kode. V primeru odpoklica bi potrošniki nemudoma izvedeli, ali spada njihov izdelek med »prizadete« in katere korake morajo sprejeti. Enako velja za podjetja, ki lahko s pomočjo GS1 Digital Linka zelo natančno in hitro prepoznajo prizadete izdelke ter potrošnikom posredujejo specifične informacije, kar zmanjšuje negotovost. Komunikacija je na takšen način ciljna. Obveščanje širše javnosti ni potrebno, saj GS1 Digital Link usmeri pozornost dejansko le na rizične enote.

Številne prednosti

Druga prednost GS1 Digital Linka je, da je na embalaži potrebnih manj fizičnih informacij. Vse potrebne podatke je mogoče zagotoviti prek QR, kar prihrani prostor na etiketi in izboljša vizualni vtis. Digitalna povezava odpira še nove možnosti za krepitev stika s kupci. Blagovne znamke lahko izdelek uporabijo kot komunikacijski kanal za neposreden stik s potrošniki – naj bodo to priporočila ali, denimo, promocijske akcije. Če bi bil GS1 Digital Link že dovolj razširjen, bi Coca-Cola trenutni odpoklic izvedla hitreje in natančneje. Potrošniki bi s telefonom odčitali QR kodo na plastenki in bi nemudoma izvedeli, ali je izdelek problematičen. Enako velja za odčitavanje kode na blagajni, kjer velja poudariti, da nekatere trgovske blagajne že podpirajo omenjeni standard, v prihodnje pa naj bi ga v še večji meri.

Milijonski prihranki

Avstrijski odpoklic 26 milijonov plastenk proizvajalca Coca-Cola razkriva kompleksnost in visoke stroške obsežnih odpoklicev. Poleg neposrednih stroškov za logistiko, skladiščenje in odstranjevanje se takšni odpoklici pogosto izražajo v milijonskih izgubah in upadu ugleda. Digitalne rešitve, kot je GS1 Digital Link, bi lahko vse to bistveno zmanjšale. Zavedanje, da prinašajo informacije v realnem času, ciljana komunikacija in večja preglednost prednosti za potrošnike in podjetja, je po teh plateh ključno!

Če bi bil GS1 Digital Link že dovolj razširjen, bi Coca-Cola odpoklic izvedla hitreje in natančneje.

Adidas je začel uporabljati QR kode z GS1 Digital Link

V svetu hitrega razvoja in nenehnih novosti je največje nemško podjetje s področja izdelave in trženja športne opreme začelo označevati etikete svojih izdelkov z QR kodami z GS1 Digital Link. Adidas s tem nadgrajuje interakcijo s potrošniki in jim omogoča seznanitev s številnimi informacijami, do katerih je bil pred tem dostop zahtevnejši in časovno bolj potraten.

V naboru kodnih simbolov, s katerimi se srečujemo na maloprodajnih izdelkih, se dogajajo velike spremembe, med katerimi najbolj dominirajo 2D kode. Označevanje etiket z QR kodami in povezavo GS1 Digital Link prinaša številne koristi pri internem delovanju, poslovanju s poslovnimi partnerji in komunikaciji s potrošniki

Adidas je z uporabo QR kod z GS1 Digital Link na etiketah sprejel prelomno rešitev, s katero postavlja nova merila na področju industrijskih ponudnikov športne opreme. Označevanje etiket z QR kodami in povezavo GS1 Digital Link prinaša številne koristi v smislu njihovega internega delovanja, poslovanja z zunanjimi poslovnimi partnerji in komunikacije s potrošniki. Tovrsten zapis, ki je v primerjavi s klasičnimi enodimenzionalnimi črtnimi kodami informacijsko bogatejši, nadgrajuje možnost preprostega odčitavanja QR kode s pametnim telefonom. Potrošniku omogoča, da dostopa do svetovnega spleta oziroma do namenske spletne strani s predstavitev izdelka, kjer so nanizane informacije o izdelku, na čelu z zgodovino njegovega nastanka, sestavo materialov, načinom uporabe, trajnostjo, načinom reciklaže itd.

Vse to predstavlja osnovni temelj kakovostnejše potrošniške izkušnje, kar povečuje zaupanje in dviguje pripadnost blagovni znamki. 2D kode, med katere spadajo QR kode, omogočajo hkrati kakovostnejšo sledljivost izdelkov skozi vso preskrbovalno verigo, kar je ključno za ozaveščenost o izvoru in trajnosti izdelkov. Z vpeljavo 2D kod in tehnologije GS1 Digital Link je Adidas ob boljši informiranosti odprl vrata še izboljšanju interakcije med blagovno znamko in potrošniki, ki jo omogočajo številna marketinška orodja v času pospešene digitalizacije. Odločitev nemškega giganta, ki je v svetovnem merilu drugo največje podjetje s področja proizvodnje športne opreme, predstavlja posledično začetek novega poglavja standardnega označevanja izdelkov, ki mu z željo po povečani stopnji transparentnosti in zaupanja sledijo številna podjetja z različnih industrijskih področij.

Adidas postavlja z uporabo QR kod z GS1 Digital Link na etiketah nova merila na področju industrijskih ponudnikov športne opreme.

Unilever opremlja svoje izdelke z QR kodo s povezavo GS1 Digital Link

Unilever, ki se uvršča med največja svetovna podjetja s področja ponudbe potrošniških dobrin in ga večina med nami pozna po blagovnih znamkah, kot so Knorr, Axe, Comfort, Cif in Persil, je začel označevati svoje izdelke z dvodimenzionalnimi QR kodami s spletno povezavo GS1 Digital Link. S tem je stopil pomemben korak naprej pri ustvarjanju kakovostnejše uporabniške izkušnje, kjer kupci s preprostim odčitavanjem kod s pametnim telefonom dostopajo do spletne strani izdelka in z njim povezanih številnih informacij. Novost bo razveselila med drugimi potrošnike s slabšim vidom, ki jim branje deklaracij na izdelkih pomeni veliko oviro.

Spletna povezava GS1 Digital Link predstavlja standard, s katerim lahko v naslov spletne povezave zapišemo številko GTIN, ki je po navadi v kodi EAN.

Unilever, ki šteje med največja svetovna podjetja s področja ponudbe potrošniških dobrin, je začel označevati svoje izdelke z dvodimenzionalnimi QR kodami s povezavo GS1 Digital Link

Spletna povezava GS1 Digital Link, ki se nahaja v QR kodi, predstavlja standard, s katerim lahko v naslov spletne povezave zapišemo številko GTIN, ki je običajno v kodi EAN. Spletna povezava GS1 Digital Link pa lahko

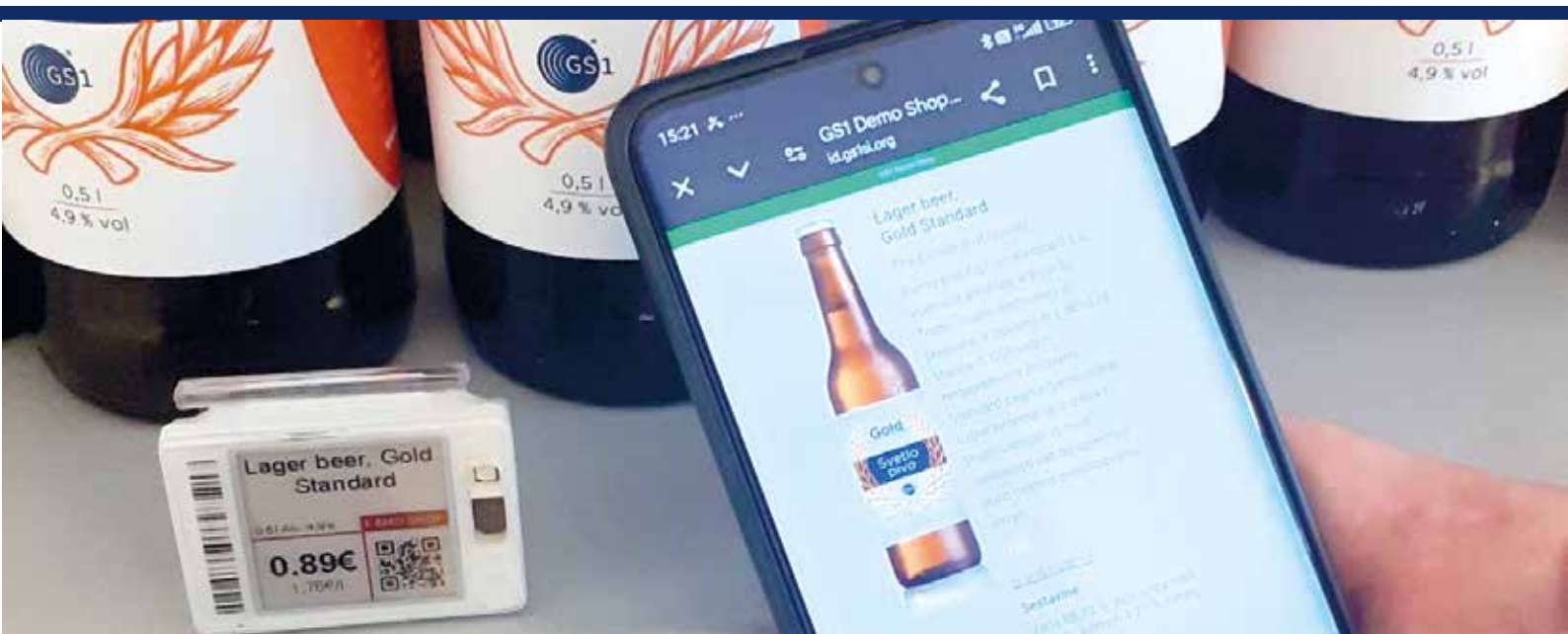
vsebuje še druge podatke, pomembne za varnost potrošnikov, kot sta datum uporabnosti, LOT itd. To prinaša številne prednosti pri možnosti identifikacije izdelka na POS-terminalu, hkrati pa lahko kupec QR kodo s povezavo GS1 Digital Link odčita s pametnim telefonom. Med odčitavanjem QR kode s povezavo GS1 Digital Link lahko potrošniki dostopajo do informacij o izdelku na več načinov, naj bo to branje spletnih informacij na zaslonu ali posebna aplikacija s pretvorbo besedila v govor. Slednje potrošnikom s slabšim vidom olajša dostop do informacij o izdelku in nasploh pripomore h kakovostnejšemu odločanju.

GS1 Digital Link omogoča, da ena koda opravlja več funkcij, kar velja tako na spletu kot zunaj njega. S tem zmanjšuje potrebo po več kodah na embalaži in prinaša potencial za uresničitev vizije GS1 o enem nosilcu podatkov za vse potrebe. En nosilec podatkov oziroma ena koda, ki opravlja več funkcij, namreč zmanjša potrebo po dodajanju dodatnih kod na prodajno enoto. Tovrstna rešitev, ki temelji na odprtih standardih, hkrati spodbuja interoperabilnost med različnimi vrstami rešitev, kar je podlaga za enostavnejšo izmenjavo podatkov za potrebe B2B in B2C. Z uvedbo kod QR s povezavo GS1 Digital Link se Unilever pripravlja na prihodnost, ko bodo kode QR lahko igrale ključno vlogo pri transakcijah na prodajnem mestu, saj tehnologija optimizira uporabniško izkušnjo in olajša integracijo z razvijajočimi se tehnologijami skeniranja v maloprodaji.

Elektronski zasloni trgovinskih polic z QR kodo in GS1 Digital Link pišejo prihodnost

GS1 Slovenija je v sodelovanju s podjetjem LEOSS in z uporabo elektronskih cenovk, kot skrajšano imenujemo elektronske zaslone trgovinskih polic, podjetja Pricer (eCenovke) uspešno razvil in verjetno prvi na svetu preizkusil prvi prototip eCenovk (angl. electronic shelf labels), ki vključujejo QR kode z GS1 Digital Link. Prelomni in pri GS1 certificirani projekt, ki so ga partnerji uspešno zaključili v drugi polovici lanskega leta, je pomemben korak na poti izboljšanja potrošniške izkušnje in optimizacije trgovskih procesov.

Elektronska cenovka z QR kodo, ki jo preberemo s pametnim telefonom, nadgrajuje potrošniško izkušnjo z dodatnim naborem enostavno in hitro dosegljivih informacij

Nove eCenovke z QR kodo (namesto obstoječih EAN), ki sledijo standardu GS1 Digital Link, omogočajo potrošnikom enostavno odčitavanje podatkov s pametnim telefonom. Dostop do podrobnih informacij o izdelku, kot so sestavine, hranilne vrednosti in izvor, morebitnih promocij, popustov glede na individualne zahteve potrošnikov in do osebno prilagojenih vsebin, je na takšen način zelo enostaven ter hiter. Izviren pristop omogoča trgovcem še kakovostnejše upravljanje z zalogami in lažje dinamično prilagajanje cen, kar zmanjšuje tveganje za pomanjkanje ali

presežek blaga. Kupcem pa omogoča naročiti blago celo v primerih, ko izdelka ni na trgovski polici, če se po odčitavanju kode odločijo za spletni nakup.

Zanesljivo delovanje prototipa elektronske cenovke predstavlja osnovo za nadaljnji razvoj tovrstnih cenovk in njihovo dodatno nadgradnjo s tehnologijo umetne inteligence. GS1 Slovenija bo pri tem nadaljeval z izbranimi partnerji z razvojem, promocijo in uvajanjem novih standardov na področju maloprodaje. Podjetju Pricer, ki je globalni vodilni ponudnik

rešitev elektronskega označevanja in je prispevalo najmodernejše etikete, znane po zanesljivosti in natančnosti, ter podjetju LEOSS, ki je igralo ključno vlogo pri razvoju in implementaciji novega sistema, se bodo na tej poti v prihodnosti pridružila še druga.

Kaj je GS1 Digital Link?

GS1 Digital Link omogoča, da ena koda opravlja več funkcij, tako na spletu kot zunaj njega, kar zmanjšuje potrebo po več kodah na embalaži in prinaša potencial za uresničitev vizije enega nosilca podatkov za vse potrebe.

Roko Staničič, ki je v imenu GS1 Slovenije vodil projekt potrditve delovanja koncepta elektronskih cenovk z QR kodo in GS1 Digital Link, je ob tem poudaril, da bodo naslednje faze projekta usmerjene predvsem na »obogatitev« spletnih strani z vsebino o izdelkih s pomočjo pogovornih sistemov AI (angl. chatbot). Slednji bodo uporabniku omogočili dinamično uporabniško izkušnjo, kjer bo uporabnik namesto iskanja točno določene informacije na spletu, lahko na spletni strani postavljaj vprašanja in mu bo AI odgovarjal. Na takšen način bo potrošnik že med procesom nakupovanja pridobil različne informacije, saj bo klepetalnemu robotu lahko zastavljal vprašanja v stilu: »Alergičen sem na arašide, ali ta izdelek vsebuje arašide?« AI bo iz obstoječih podatkov (seznam sestavin, alergenov ipd.) uporabniku podal odgovor, uporabniku pa ne bo treba prebirati celotne deklaracije.

Za razvoj in izdelavo prototipa elektronske cenovke z QR kodo sta poskrbeli ob pomoči strokovnjakov GS1 Slovenija podjetji LEOSS in Pricer

Elektronske cenovke odpirajo nova obzorja pri politiki cen, upravljanju zalog in stiku s kupci

Elektronske cenovke, pri nas znane tudi kot eCenovke, ki jih označuje angleška kratica ESL (electronic shelf label), prinašajo v trgovinsko dejavnost številne novosti, s katerimi »eksperimentirajo« vse omembe vredne maloprodajne trgovske družbe. eCenovke, ki bodo v prihodnosti v veliki meri povsem nadomestile papirnate etikete, omogočajo trgovcem učinkovitejše in bolj dinamično upravljanje s cenami, z dostopom do številnih informacij pa prispevajo h kakovostnejši nakupni izkušnji.

Elektronske cenovke nastopajo v različnih dimenzijah, naj bodo to manjše ali velike, ki lahko prikazujejo QR kode za odčitavanje s telefonom

V maloprodaji se na eni strani srečujemo z vedno bolj nasičeno in konkurenčno ponudbo, na drugi strani pa s potrošniki, ki kličejo po osebno obarvanih izkušnjah in višjem »nakupovalnem« udobju. Hkrati se spreminja in modernizira prodajna tehnologija s širokim naborom novih aplikacij ter rešitev za trgovce in kupce. Učinkovitost in optimizacija postajata ključna elementa upravljanja s preskrbovalnimi verigami, kar dopolnjuje težnja po trajnosti. Pričakovano vlogo igra pri tovrstnih izzivih digitalizacija, ki vstopa na trgovske police z vse prej kot sramežljivimi koraki.

Lep primer so elektronske cenovke, na katerih so lahko poleg cene prikazani drugi podatki – osnovne informacije o izdelku, sporočila o posebnih ponudbah in promocijah ali podatki o stanju zalog. Za povrh lahko trgovec poveže delovanje elektronskih cenovk z lastnim omrežjem prek sistema Bluetooth, IR-tehnologije ali drugih brezžičnih rešitev za izmenjavo informacij. Na takšen način eCenovke delujejo kot neke vrste »medij«, ki je v primerjavi s papirnatimi sorodnicami informacijsko dinamičen, bolj funkcionalen in grafično prepričljiv.

Nove tehnologije

Še korak več bo prinesla integracija cenovk z internetom stvari, umetno inteligenco in analitiko velikih podatkovnih baz, kar bo omogočilo pripravo kakovostnejših cenovnih strategij, osebno prilagojenih promocij in boljših sistemov za upravljanje z zalogami. V prihodnosti bi lahko s povezavo inteligentnih senzorjev in elektronskih cenovk razvili še možnost prikazovanja ključnih informacij o stanju, kot je svežina izdelka. To bi trgovcem omogočilo bolj strateško prilagajanje cen in promocij (tudi na dnevni ravni, denimo pri popustih za toploteke v popoldanskih urah). Lažje bo tudi zagotavljanje skladnosti z zakonodajnimi zahtevami, ki jih bo prinesla bodoča zakonodaja, na čelu z zakoni v povezavi s povratno embalažo. Pridobili bi še kupci, tako z vidika informacijske obveščenosti kot lažjega sprejemanja varnejših in bolj premišljenih odločitev.

V primerjavi s papirnatimi cenovkami po tej plati že danes ponujajo prednosti elektronske cenovke s sistemom za izmenjavo podatkov z mobilno napravo (npr. NFC – Near Field Communication) ali cenovke z QR kodo. Slednjo potrošnik preprosto odčita s telefonom, s tem pa pridobi dostop do širšega nabora informacij o izdelku, kot so prehranska vrednost, izvor, alergeni, priprava z recepti, recikliranje embalaže itd. Še več ponuja tehnologija EDGE, s katero se srečujejo poskusno potrošniki v trgovskih centrih družbe Kroger. Njihov informacijski sistem prebere prek aplikacije nakupovalni seznam iz kupčeve mobilne naprave in glede na položaj stranke v trgovini ustrezno osvetljuje elektronske cenovke, ki označujejo iskane izdelke.

Številne prednosti

Trgovci vidijo pri primerjavi papirnatih in elektronskih cenovk kot največjo prednost možnost samodejnega posodabljanja cen v realnem času, kar zmanjšuje napake in prinaša ogromne časovne prihranke. Zaposleni v poslovalnicah se ne ukvarjajo več s spremembami cen in menjavo papirnih cenovk ob akcijah, ampak se to izvede samodejno v centrali, trgovec pa pridobi tudi dragocene podatke z nazornejšim vpogledom v promet in nakupne navade potrošnikov, kar mu pomaga pri optimizaciji. Upravljanje zalog je kakovostnejše, saj elektronske cenovke omogočajo boljše sledenje zalog in usmerjajo stranke k spletnim možnostim, če je izdelek razprodan. Elektronske cenovke omogočajo še osvetlitev lokacij izdelkov z vgrajenimi led diodami, ki lahko svetijo v različnih barvah, kar pospeši pripravo naročil in obnavljanje zalog. Vse to dopolnjuje trajnostni vidik z manjšo porabo papirja in črnila.

Smele napovedi

Globalni trg elektronskih cenovk naj bi po podatkih Fact.MR že v letošnjem letu dosegel vrednost 1,4 milijarde dolarjev, v obdobju do leta 2034 pa naj bi rasel z 18,3-odstotno letno stopnjo. Temu primerne so napovedi številnih trgovskih verig v smislu nadgradnje prodajnih polic z elektronskimi cenovkami. Walmart je junija napovedal, da bo do leta 2026 opremil z elektronskimi cenovkami 2300 trgovin. Po navedbah ameriškega trgovca imajo njihove trgovine več kot 120.000 izdelkov, za katere morajo zaposleni tedensko opraviti na tisoče posodobitev cen – zaradi novih izdelkov, spreminjanja cen ali uvajanja dodatnih popustov.

Z uporabo elektronskih cenovk so omenjeni postopki neprimerno hitrejši in zanesljivejši. S pomočjo mobilne aplikacije jih trgovci izvedejo skorajda v trenutku in neposredno na policah – postopek traja pri omenjeni trgovski verigi ob uporabi elektronskih cenovk nekaj minut, pri klasični menjavi papirnatih pa dva dni. Dodatno funkcionalnost predstavljata pri Walmartu enostavnejše zagotavljanje ustreznih zalog in lažja distribucija izdelkov na police s signalizacijo ustreznih lokacij. Podobno razmišljajo pri avstrijskem Sparu, kjer so pred kratkim napovedali uvedbo večbarvnih inteligentnih elektronskih cenovk za trgovine po vsej državi – do konca leta naj bi jih bilo 200. Po njihovih besedah barvni zasloni ponujajo kupcem bolj moderno in priročno nakupovalno izkušnjo.

Digitalni prehod

Elektronske cenovke prinašajo brez dvoma trgovcem veliko priložnost za povečanje učinkovitosti delovnih procesov, hitrejšo prilagajanje cen in kakovostnejše storitve za stranke z njihovo preusmeritvijo v digitalno okolje. Začetna investicija v rešitev z elektronskimi cenovkami je sicer razmeroma visoka, kar velja še posebej za manjše trgovine in verige. A dolgoročni prihranki so veliki. Zmanjšani stroški v primerjavi z ročnim spreminjanjem cen, prihranki pri papirju in stroških tiskanja ter manjša poraba energije dvigujejo donosnost investicije. Uvajanje novih tehnologij in določenih tipov elektronskih cenovk pa po drugi plati spremljajo nekateri pomisleki, kjer bodo morali trgovci poskrbeti, da ne bodo velika podjetja zlorabljala moči digitalno pridobljenih podatkov pri zasebnosti in nakupovalnih navadah, kar bi lahko vodilo k neutemeljenemu zviševanju cen.

Vrste elektronskih cenovk

Na trgu se srečujemo z različnimi elektronskimi cenovkami, ki se ločijo po številu prikazanih podatkov, velikosti zaslona, namembnosti delovanja glede na okolje, življenjski dobi baterije, vrsti svetilnih elementov in drugih posebnostih. Večina med njimi uporablja za prikaz tehnologije LED, LCD ali E-ink, ki so prinesle največji napredek z radikalnim zmanjšanjem porabe energije ter boljšo vidljivostjo pod različnimi koti in v raznovrstnih svetlobnih razmerah.

Elektronske cenovke so v svojem razvoju prehodile pot od najbolj enostavnih s prikazom cene do takšnih s prikazom logotipa, črtno kodo in, denimo, promocijskega popusta.

Osnovna prednost elektronskih cenovk pred njihovimi klasičnimi papirnatimi sorodnicami je njihova zmožnost hitrega posodabljanja cen, saj ob spremembi cene izdelka ni treba tiskati in nameščati novih etiket na prodajne police. Cene se namreč lahko pogosto spremenijo v zelo kratkem času, izogibanje napačnim cenam na policah pa je ena od ključnih vlog pri ustvarjanju zaupanja strank. Dogodki, kjer stranka vidi eno ceno na prodajni polici in drugo na blagajni, štejejo med najmanj zaželene.

Elektronske cenovke ponujajo po teh platih zelo sodobno rešitev za napredno prikazovanje in spreminjanje cen, kar lahko dopolnjujejo s prikazom logotipa, črtno kodo (npr. EAN-13, DataMatrix in QR), promocijskega popusta, akcije itd. To omogoča prikaz na zaslonu, kjer se izpis podatkov po potrebi posodablja. Vse to lahko pri cenovkah z večjimi zasloni dopolnjujejo prikazi cen z barvnimi promocijskimi in

cenovnimi območji, kot sta, denimo, akcijska cena ali cena za kilogram. Prenos podatkov med bazno postajo oziroma računalnikom poteka na različne načine. Enega od trenutno bolj razširjenih ponuja varna in zanesljiva IR-komunikacija z dvosmernim prenosom podatkov, kar pomeni, da cenovka komunicira z bazo in ji pošilja določene podatke.

Elektronske cenovke so lahko različnih velikosti. Večinoma so široke od slabih 50 milimetrov do dobrih 90 milimetrov ter visoke med 35 in 45 milimetrov. Seveda obstajajo izjeme. Za njihovo napajanje z električno energijo skrbijo zamenljive baterije z življenjsko dobo med povprečno pet in osem let. Nekatere cenovke so prilagojene še za delovanje v zahtevnejših razmerah, kot so zamrzovalniki s temperaturo do -30 stopinj Celzija, ali v vlažnih okoljih, kjer morajo biti odporne proti vodi.

INTERVJU

Bruno Kuzmin, GS1 Slovenija

Delovanje eCenovk z QR kodo z GS1 Digital Link je potrjeno

GS1 Slovenija je v sodelovanju s podjetjem LEOSS uspešno razvil in verjetno prvi na svetu preizkusil prvi prototip elektronskih cenovk z QR kodo, ki jo podpira standard GS1 Digital Link. Pri GS1 certificirani projekt, ki je bil zaključen septembra 2024, je pomemben korak pri izboljšanju potrošniške izkušnje in optimizaciji trgovskih poslovnih procesov. O prednostih nove tehnologije govori Janko Hodža, produktni vodja za identifikacijo pri podjetju LEOSS.

Katere so prednosti elektronskih cenovk v primerjavi s klasičnimi, kjer mora trgovec za vsak sklop enakih izdelkov na trgovski polici natisniti individualno cenovko?

Prednosti elektronskih cenovk v primerjavi s klasičnimi so ogromne. Poleg očitne prednosti v celoti avtomatiziranega upravljanja s cenami na policah uvedba elektronskih cenovk omogoča popolno prilagoditev oziroma spremembo poslovnega modela. Trgovci se lahko namesto s spremembami cen posvečajo kupcem, jim svetujejo oziroma izvajajo druga, pomembnejša dela. Nova tehnologija omogoča nove načine prodaje in ukvarjanja s potrošniki. Pri tej rešitvi odpade skrb, da bo sistemska cena drugačna od natisnjene na papirju, saj je API tisti, ki skrbi, da je sistemska cena enaka prikazani.

Katere prednosti prinašajo elektronske cenovke z QR kodo z GS1 Digital Link za potrošnike?

Elektronska cenovka, ki je opremljena z QR kodo GS1 z Digital Linkom, predvsem omogoča kupcu popolno informiranost o artiklu, ki si ga ogleduje. Koda poveže kupca s podrobnim opisom izdelka in mu omogoči dostop do vseh informacij, ki mu jih želimo sporočiti. Ali artikel ustreza zahtevam kupca, ali je varen za uživanje ..., vse to lahko kupec prebere in vidi s pomočjo telefona. Ta povezava je zapisana v QR kodo, ki je bila pred tem verificirana, kar pomeni, da je njen zapis tako jasen, da jo vsaka kamera na telefonu brez težav in kar najhitreje pravilno prebere. Prek kode lahko kupec dostopa še do podatkov, kot je opis artikla, ga doda v nakupovalno košarico pri odločitvi za spletni nakup (če ga, denimo, ni na prodajni polici) itd.

Janko Hodža, produktni vodja za identifikacijo pri podjetju LEOSS

Katere prednosti prinaša uporaba elektronskih cenovk z QR kodo z GS1 Digital Link za trgovce?

Trgovske družbe lahko s pomočjo elektronskih cenovk z QR kodo z GS1 Digital Link enostavno in zelo hitro spreminjajo vsebine v kodi, kar pomeni, da so slednje usklajene s sistemom in omogočajo takojšnje podajanje ogromne količine informacij.

Kako dolgo sta potekala razvoj in preizkus prototipa elektronskih etiket, ki vključujejo QR kode, podprte s standardom GS1 Digital Link?

Del razvoja še vedno poteka. Pravilen, verificiran prikaz kode na cenovki pa je po zaslugi sodelavcev GS1 Slovenija, ki so podali natančne podatke o pravilnem videzu kode in kako natančno naj bo razporejena gostota pik za določeno cenovko, uspešno zaključen. QR koda z GS1 Digital Link je na vseh cenovkah uspešno verificirana. Tu se je pokazalo, da se sodelovanje izplača in da deljenje znanja pomaga v dobro vseh deležnikov.

S kakšnimi tehničnimi izzivi ste se spopadali med razvojem in preizkusom prototipa elektronskih cenovk z QR kodo z GS1 Digital Link?

Zaradi omejenosti pri gostoti izpisa prikaza na cenovkah (dpi) je enaka informacija prikaza za strojno opremo lahko berljiva ali neberljiva. Človeškemu očesu se zdi vse to enako. Večji del izzivov pa čaka ekipo GS1, ki gradi ozadje, torej, kaj se bo na koncu videlo, kam bo uporabnika pripeljala povezava, potem ko bo s telefonom prebral QR kodo na cenovki.

Koda poveže kupca s podrobnim opisom izdelka in mu omogoči dostop do vseh informacij, ki mu jih želimo sporočiti.

INTERVJU

Kdaj bomo lahko videli in začeli uporabljati elektronske cenovke z QR kodo z GS1 Digital Link v slovenskih trgovskih centrih?

Optimistično bi rekel, da v letu 2025! Če pa se spomnim prvih korakov, ki smo jih izvajali desetletje in več nazaj pri vpeljavi 2D-kod na položnicah in pri sledenju zdravil ... ja, zagotovo bo preteklo še nekaj časa. A koraki, ki jih izvajamo sedaj skupaj z GS1 Slovenija – seznanjanje trga, da čim več ljudi spozna, da sistem na trgu obstaja, cene pa so dostopnejše kot pred desetletji, mi govori, da se bo zagotovo premaknilo hitreje, kot se je to dogajalo z uvajanjem 2D-kod na položnicah in pri zdravilih.

INOVATIVNE REŠITVE ZA PAMETNE TRGOVINE!

S Pricer elektronskimi cenovkami in integracijo z GS1 Digital Link prinašamo nove standarde v maloprodajo.

LEOSS
moč podatkov

ZAKAJ IZBRATI LEOSS?

- Enostavna, zanesljiva in hitra posodobitev cen
- Povezava izdelkov s podatki v realnem času prek GS1 standardov
- Večja preglednost in vrhunska uporabniška izkušnja
- Izničenje napak pri označevanju

VEČ INFORMACIJ WWW.LEOSS.SI | 01 530 90 20

UNICEF je uvedel nove logistične zahteve v skladu s standardi GS1

Mednarodna dobrodelna organizacija UNICEF, ki pod okriljem Združenih narodov skrbi za preživetje, zaščito in razvoj otrok po vsem svetu, je lani nadgradila navodila za prevzem in distribucijo humanitarnega blaga. Vse njene pošiljke blaga so sedaj opremljene z logističnimi etiketami z 2D kodami, ki so skladne s standardi GS1.

Distribucija paketov in palet, ki jih UNICEF pridobi z donacijami ali nakupi na prostem trgu, je z logističnimi etiketami z 2D kodami postala hitrejša in učinkovitejša. Oznake na pakiranjih so napisane v človeško berljivi obliki in kodirane z dvodimenzionalnimi kodami GS1 DataMatrix. Enako velja, kadar so za shranjevanje, transport in/ali ravnanje potrebni posebni pogoji. Za temperaturno občutljivo blago in nevarno blago morajo biti paketi in palete označeni v skladu z mednarodnimi standardi, ki določajo zahteve za shranjevanje in transport. Če blago zahteva dodatno opremo za spremljanje, kot so podatkovni zapisovalniki ali RFID-čipi, pa morajo biti dodatne informacije navedene v osnovnih razpisnih dokumentih, zapisane v dolgoročnih dogovorih ali v naročilnicah.

Tovrstna skladnost s standardi GS1 omogoča boljše sledenje in upravljanje logističnih enot, kar je zelo pomembno pri delovanju organizacije na globalni ravni. Humanitarno blago namreč pogosto potuje do končnega cilja prek številnih držav in s pomočjo različnih logističnih družb, kar spremljajo večkratni postopki skladiščenja, transporta in izvozno-uvoznih aktivnosti. Enoličen zapis v obliki dvodimenzionalne kode GS1 DataMatrix omogoča pri omenjenih procesih enostavno odčitavanje: GTIN številke izdelka (Global Trade Item Number), številke serije, datuma trajnosti ter količine enot v posameznem pakiranju.

UNICEF zagotavlja z uvedbo novih logističnih zahtev skladnost z mednarodnimi standardi in hkrati izboljšuje učinkovitost preskrbovalnih verig. S pravilno označenimi logističnimi enotami je mogoče zmanjšati napake pri shranjevanju in transportu, povečati sledljivost blaga ter s tem zagotoviti, da nujno potrebne zaloge varno in pravočasno prispejo do pomoči potrebnih otrok.

UNICEF Specifications on Packaging, Palletization and Labeling

Version	Date	Status
R3	February 2024	FINAL

5. ANNEX A – A6 PALLET LABEL SAMPLE

Company name and address

Origin address

SSCC
101234567800001235

QUANTITY
4500

CONTENT
20123456780129

EXPIRY
11-Jan-2029

BATCH/LOT
AE12344

PROD DATE
12-Jan-2024

UNICEF MATERIAL DESCRIPTION
PARACETAMOL 500MG TABS/PAC-100

CUST PART NO.
S1234567

ORDER NUMBER
68000000-010

(00) 101234567800001235

(02) 20123456780129

(10) AE12344

(17) 290111

(11) 240112

(37) 4500

(241) S1234567

(400) 68000000-010

PALLET 1 / 20

148 mm

105 mm

TOP SECTION
- SUPPLIER
SEGMENT
- TEXT AND
GRAPHICS, LOGO
THIS AREA IS ALSO
AVAILABLE FOR
MANUFACTURER INFO
such as package
size, package
details, storage
conditions, etc...

**FIXED
HEADERS**
ARIAL FONT
SIZE 12

**DYNAMIC
TEXT**
ARIAL FONT
SIZE 18

BOTTOM SECTION
PASTE ENCODED
DATA MATRIX
LABEL HERE

MANDATORY TO
INCLUDE ENCODED
DATA IN HR
FORMAT ARIAL
FONT SIZE 12

Primer logistične etikete z dvodimenzionalno kodo DataMatrix, ki jih uporablja UNICEF

Skladnost s standardi GS1 omogoča boljše sledenje in upravljanje logističnih enot, kar je zelo pomembno pri globalnem delovanju.

RFID

Bruno Kuzmin, GS1 Slovenija

UPS uvaja v dostavna vozila RFID

Globalni logistični velikan je začel v okviru pobude »Pametni paket, pametna skladišča« vgrajevati v svoja dostavna vozila naprave za radiofrekvenčno identifikacijo (RFID). Lani je podjetje opremilo s tehnologijo, ki omogoča brezstični prenos podatkov med nosilcem podatkov in bralno napravo RFID, okoli 60 tisoč tovornih vozil, letos pa naj bi jih še 40 tisoč. Nov razvojni korak pomeni pomemben korak pri uresničevanju vizije o inteligentnih paketih, ki omogočajo slednje lokacije po celotni poti pošiljanja.

UPS, ki vsak dan obdela okoli 20 milijonov paketov po vsem svetu, se je odločil za vgradnjo čitalnikov RFID v dostavna vozila po uspešni uvedbi enake tehnologije v več kot tisoč distribucijskih centrih. S širitvijo tehnologije, ki za branje podatkov s paketov ne rabi vidnega polja (deluje na načelu prenosa podatkov s pomočjo ultra visokih frekvenc), poteka dostava paketov hitreje in

z vidika logističnih izpustov manj škodljivo. Nadzor nad lokacijo paketov je kakovostnejši, saj tehnologija odpravlja potrebo strank po poizvedovanju o statusu pošiljk, ker je lokacija dejanska in dosegljiva. Dodati velja, da tehnologija RFID deluje tudi v zahtevnih razmerah, naj bodo to temperature pod lediščem, vlaga ali umazanija.

Tehnologija radiofrekvenčne identifikacije (RFID) omogoča brezstični prenos podatkov med nosilcem podatkov in bralno napravo, kjer za branje podatkov ni potrebno vidno polje med obema napravama

Uvedba RFID-tehnologije bo v prihodnosti zajela vse premike paketov od paketnega avtomobila do centra UPS.

Kakovostnejše procesiranje

Vgradnja tehnologije RFID v dostavna vozila predstavlja za UPS drugo fazo digitalne transformacije, ki naj bi se nadaljevala s popolno avtomatizacijo sortirnih obratov – vključno z integracijo robotskih sistemov. Danes je zato že velika večina njihovih obratov opremljena s čitalniki RFID. Njihove pakete pa zaznamujejo RFID-oznake že ob prejemu, kar pomeni, da RFID-oznake nosijo ključne informacije o cilju paketa od začetnega koraka, kar je osnova za učinkovito sortiranje in sledenje. Poudariti velja, da ima povprečni obrat UPS za sortiranje paketov okoli 250 kilometrov transportnih trakov, ki na dan obdelajo več kot štiri milijone paketov. Procesi sledenja, usmerjanja in prioritet so s pomočjo odčitavanja RFID zato kakovostnejši. Hkrati ni več potrebno klasično odčitavanje črtnih kod na paketih, kar pomeni, da osebju ni treba dnevno odčitati okoli 20 milijonov črtnih kod.

Številne prednosti

UPS je z uvedbo novega pristopa znatno zmanjšal napake pri sortiranju. Odkar logistični gigant uporablja to tehnologijo, je zmanjšal stopnjo napačnih pošilk za 67 odstotkov, kar izboljšuje zadovoljstvo strank in zmanjšuje okoljski odtis podjetja. Tehnologija RFID

omogoča nadzor in spremljanje paketov med njihovim sortiranjem na razdalji do približno enega metra, kar omogoča pravočasno zaznavanje in odpravljanje napačno usmerjenih paketov. Z drugo fazo pobude »Pametni paket, pametna skladišča« postajajo poleg obratov za sortiranje »pametna« tudi dostavna vozila. Tehnologija RFID zajame med nalaganjem paketov v vozila informacije o shranjenih paketih, kar omogoča posodabljanje statusa pošiljke, izboljšuje natančnost časa dostav in odpravlja morebitne napake pri vnosu neustreznih paketov v vozilo.

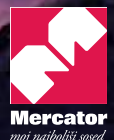
Popolna digitalizacija

Po trenutni fazi bo UPS zagnal še tretjo fazo operacije s tako imenovano oznako »Pametni voznik«. Slednja bo omogočala voznikom dostop do informacij o lokaciji vsakega z RFID označenega paketa v njihovem vozilu, kar bo znižalo čas iskanja paketov, dvignilo produktivnost in zmanjšalo emisije ogljikovega dioksida pri dostavi posameznega paketa. Zadnja faza, imenovana »Pametna stranka«, bo strankam omogočila tiskanje nalepk z RFID-oznakami, kar bo avtomatiziralo zajem podatkov od začetka pošiljanja, s tem pa bo uvedba RFID-tehnologije zajela vsak premik paketa od paketnega avtomobila do centra UPS.

Ko rečemo LAHKO, ko sprejmemo izziv, se lahko zgodi marsikaj dobrega. Ko prvič rečemo LAHKO, zasejemo prvo seme. Z vsakim LAHKO, naša vizija raste v nekaj večjega. Ko rečemo LAHKO lokalnim pridelovalcem, postavljamo temelje samooskrbe. S trajnostnimi nazeri LAHKO pokažemo pravo pot drugim. Ko rečemo LAHKO poslovnim partnerjem, športu, kulturi, prinesemo srečo na obraze ljudi. In ko že skoraj 75 let živiš in govoriš LAHKO, si prepletel družbo s svojo miselnostjo. Iz lastnih izkušenj vam LAHKO zagotovimo, da se dobre stvari zgodijo šele takrat, ko v življenju rečemo...

LAHKO

Več na mercator.si

Mercator, Dunajska 107, 1000 Ljubljana

Gen2v3 nadgrajuje hitrost in kakovost radiofrekvenčne identifikacije

Radiofrekvenčna izmenjava podatkov RAIN RFID s pomočjo ultra visokega frekvenčnega polja je bila v lanskem letu posodobljena z novo različico delovanja po protokolu Gen2v3 za hitrejše in natančnejše delovanje. Nadzor nad zalogami blaga in hitrost operacij sta zato kakovostnejša.

Živimo v svetu nenehnih sprememb, bi lahko dejali tudi za evolucijo sistema radiofrekvenčne identifikacije (RFID). V času prve uporabe sistema RFID za identifikacijo predmetov je bil komunikacijski proces med čitalnikom za branje in označenimi predmeti v številnih pogledih zelo preprost. Zgodnje rešitve za povezavo milijard vsakodnevnih predmetov z internetom so večinoma vključevale fiksni ali prenosni čitalnik, ki je komuniciral z majhnim številom stacionarno označenih predmetov. Od takrat je tehnologija doživela številne posodobitve. Danes lahko že en sistem vključuje veliko število fiksnih in prenosnih čitalnikov, ki skrbijo za spremljanje tisoče označenih predmetov po skladiščih in trgovinah, med katerimi so stacionarni in premikajoči. Pri tem je to lahko blago na paletah, policah, obešalnikih v trgovinah itd.

Nov protokol

Vse to nadgrajuje nova generacija sistema z oznako GS1 EPC Gen2v3 z najnovejšo različico za brezstično povezavo skladno s standardi GS1 in odobritvijo Mednarodne organizacije za standardizacijo (ISO). Protokol Gen2v2 je bil sprejet leta 2013 in bil nato pozneje posodobljen z vidika varnosti, zasebnosti in kakovosti delovanja, njegova zadnja velika posodobitev pa je sedaj v uporabniškem pogledu še boljša. Ključne posodobitve so osredotočene predvsem na kakovostnejšo komunikacijo med oddajniki in čitalniki, kar se v praksi kaže predvsem z manjšo pojavnostjo branja neustreznih (nestandardiziranih) oznak, večjo hitrostjo branja in lažjo uporabo večjega števila čitalnikov. Poudariti velja, da je predmetov, ki so povezani z oznakami RAIN RFID, vedno več, kar povzroča težave v primerih, ko čitalnik zazna »neželene« oznake ali tako imenovani informacijski nered. To so oznake, ki so del drugih implementacij in jih čitalnik ne bi smel zaznati oziroma prebrati.

Pri razvoju generacijsko nove različice protokola je sodelovalo več kot 30 ponudnikov rešitev RAIN RFID, med katerimi so proizvajalci, logistične organizacije in trgovci na drobno

Protokol Gen2v3 omogoča po tej plati natančnejše branje točno določenih oznak skladno z ukazom.

Dodatne prednosti

Gen2v3 poveča še hitrost branja, saj omogoča čitalnikom branje signala le, če je ta popoln, ne pa le delen zaradi upada moči ali kakšne druge napake oddajnika. Nadzor nad predmeti je zato boljši. Hkrati je olajšana uporaba številnih čitalnikov, kjer velja poudariti, da so rešitve RAIN RFID vedno kompleksnejše. Pogosto je na enem območju uporabljenih več čitalnikov, ki spremljajo izvajanje številnih aplikacij. En čitalnik se, denimo, uporablja v skladišču trgovine za inventar, drugi na samoplačniški blagajni, tretji pri vhodu ali izhodu iz skladišča, to pa lahko povzroči napačno branje oznak. Novi protokol odpravlja to zagato in je hkrati združljiv s starim.

Posodobljen protokol prinaša ključne izboljšave pri zmanjšanju branja neustreznih oznak, večji hitrosti branja in lažji uporabi več čitalnikov.

Uvajanje digitalnih potnih listov izdelkov

Uvajanje digitalnih potnih listov za izdelke, ki se prodajajo na trgu EU, je ena od najpomembnejših tehnoloških inovacij na področju sledljivosti izdelkov ter zagotavljanja njihove avtentičnosti in varnosti. Sistem, ki temelji na odprtih mednarodnih standardih in ga je Evropska komisija podprla v okviru sklopa strategije za krožno gospodarstvo in digitalno preobrazbo, zagotavlja pomembne koristi za proizvajalce, potrošnike in regulatorje ter skrbi za učinkovitejše poslovanje ob višji stopnji transparentnosti po vsej preskrbovalni verigi.

Zelo poenostavljeno bi lahko zapisali, da digitalni potni list izdelka (DPP) kot oblika elektronskega zapisa spremlja posamezni izdelek skozi njegovo življenjsko dobo. V digitalnem zapisu najdemo natančne podatke in informacije o izdelku, kot so informacije o materialih in surovinah, iz katerih je sestavljen, navodila za uporabo, vzdrževanje in popravila, informacije o energijski učinkovitosti, morebitni varnostni certifikati in navodila ob koncu življenjske dobe izdelka oziroma o recikliranju. Na takšen način izboljšamo sledljivost in transparentnost, saj DPP omogoča dostop do informacij o izdelku vsem akterjem v preskrbovalni verigi, vse od proizvajalca do končnega potrošnika, kar povečuje zaupanje potrošnikov in omogoča hitro ukrepanje v težavah, kot so odpoklici. Izdelki, ki nosijo s seboj neke vrste zapis »DNK«, so hkrati varnejši pred morebitnim vnosom ponarejenih izdelkov v preskrbovalne verige, saj vsaka sprememba stanja ali lastništva izdelka zahteva ustrezen zapis v potnem listu. Standardizirani podatki hkrati poenostavijo komunikacijo med različnimi deležniki, kar zmanjšuje administrativne stroške in povečuje učinkovitost procesov. DPP skrbi še, da lahko potrošniki in regulatorji enostavno preverijo skladnost izdelkov z okoljevarstvenimi in etičnimi standardi, kar spodbuja trajnostno poslovanje.

Baterijska uvertura

Koncept DPP je bil že v letu 2020 predstavljen v Pobudi Evropske komisije za trajnostne izdelke, v začetku leta 2021 pa je Evropska komisija v sklopu programa »Digitalno desetletje« napovedala podporo razvoju in uvajanju digitalnih tehnologij, vključno z digitalnimi potnimi listi. Uvajanje DPP na območju EU se je začelo z evropskim akcijskim načrtom za krožno gospodarstvo, v okviru katerega je maja 2024 Svet EU sprejel Uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne

izdelke (ESPR), ki zakonsko opredeljuje koncept DPP. Nato je avgusta 2023 stopila v veljavo Uredba o baterijah in odpadnih baterijah, ki zahteva baterijski potni list – ta bo interoperabilen z DPP iz ESPR. Baterije z večjo kapaciteto bodo tako predstavljale prvo skupino izdelkov, za katere bo DPP do leta 2027 obvezen. V začetku letošnjega leta je predvideno sprejetje delovnega načrta za ESPR, ki bo opredeljeval aktivnosti za sprejetje delegiranih in izvedbenih aktov za posamezno skupino izdelkov. V prvem delovnem načrtu naj bi bili med polizdelki najprej na vrsti železo, jeklo in aluminij, med končnimi izdelki pa tekstil, pohištvo, gume, detergenti, kemični izdelki in elektronika. Predvideva se, da bodo leta 2027/2028 poleg baterij na trgu EU že prvi DPP, ki bodo skladni z zakonodajo.

Vloga GS1

Uvajanje digitalnih potnih listov prinaša kljub številnim prednostim določene izzive. Ključne dejavnike predstavljajo: usklajenost med različnimi deležniki pri uporabi in izmenjavi podatkov, zaščita zasebnosti in varnosti podatkov ter potreba po tehnološki infrastrukturi. Prihodnji razvoj bo posledično vključeval širjenje uporabe digitalnih potnih listov na nove industrijske panoge, izboljšanje interoperabilnosti med različnimi sistemi in standardizacijo na globalni ravni. Organizacija GS1 bo pri teh aktivnostih še naprej igrala ključno vlogo z vidika razvoja in posodabljanja standardov za nemoteno delovanje celotnega »sistema«.

Baterije z večjo kapaciteto bodo predstavljale prvo skupino izdelkov, za katere bo DPP do leta 2027 obvezen

DIGITALNI POTNI LIST IZDELKA
Karmen Balantič, GS1 Slovenija

Ključna vprašanja o uvajanju digitalnih potnih listov izdelkov

Koncept digitalnih potnih listov izdelkov (DPP) je bil v Pobudi Evropske komisije za trajnostne izdelke predstavljen prvič leta 2020, kar je januarja 2021 nadgradila agenda iz programa »Digitalno desetletje«. Evropska komisija je na ta način napovedala podporo razvoju in uvajanju digitalnih tehnologij, vključno z digitalnimi potnimi listi. Nato je v okviru Akcijskega načrta za krožno gospodarstvo Evropska komisija 30. marca 2022 objavila predlog nove Uredbe EU o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke (ESPR), ki definira koncept DPP. Uredbo ESPR je marca 2024 potrdil Evropski parlament, maja 2024 pa jo je sprejel še Svet EU, kar pomeni, da bo DPP postal na trgu Evropske unije zakonsko obvezen – izjemo predstavljajo le živila, krma in medicinski izdelki. Ker je uvajanje digitalnih potnih listov za izdelke na trgu EU ena od najpomembnejših tehnoloških inovacij na področju sledljivosti ter zagotavljanja avtentičnosti in varnosti izdelkov, smo poiskali odgovore na nekaj ključnih vprašanj.

Kaj je digitalni potni list izdelka?

Poenostavljeno bi lahko zapisali, da so digitalni potni listi oblika elektronskega zapisa, ki spremlja posamezni izdelek vso njegovo življenjsko dobo. V digitalnem zapisu najdemo natančne podatke in informacije o izdelku, naj bodo to informacije o materialih in surovinah, iz katerih je sestavljen, ali proizvodnih procesih, navodila za uporabo, vzdrževanje in popravila, informacije o energijski učinkovitosti, morebitne varnostne certifikate ter navodila ob koncu življenjske dobe izdelka oziroma o recikliranju. Na takšen način izboljšamo sledljivost in transparentnost, saj DPP omogoča dostop do informacij o izdelku vsem akterjem v preskrbovalni verigi, kar povečuje zaupanje potrošnikov in omogoča hitro ukrepanje v težavah, kot so odpoklici. Izdelki, ki nosijo s seboj neke vrste zapis »DNK«, so hkrati varnejši v smislu morebitnega vnosa ponarejenih izdelkov v preskrbovalne verige, saj vsaka sprememba stanja ali lastništva izdelka zahteva ustrezen zapis v potnem listu. Standardizirani podatki hkrati poenostavijo komunikacijo med različnimi deležniki, kar zmanjšuje administrativne stroške in povečuje učinkovitost procesov. DPP skrbi še, da lahko potrošniki in regulatorji enostavno preverijo skladnost izdelkov z okoljevarstvenimi in etičnimi standardi, kar spodbuja trajnostno poslovanje.

Kakšne bodo ključne koristi uvedbe digitalnega potnega lista izdelka?

Uvedba bo pozitivno vplivala na različne vidike poslovanja in trajnostnega razvoja. Povečana produktivnost in razvoj novih poslovnih modelov bosta podjetjem omogočila boljše upravljanje informacij o izdelkih, kar bo prineslo nove priložnosti in povečalo učinkovitost. Poleg tega bosta izboljšani sledljivost in preglednost omogočili potrošnikom in regulatorjem dostop do jasnih in podrobnih informacij o izdelkih, kar bo povečalo zaupanje in varnost izdelkov ter zmanjšalo tveganje za ponaredke. Digitalni potni list bo pospešil digitalno transformacijo podjetij, kar bo prispevalo k bolj trajnostnim praksam in pravičnejši družbi. Podpora krožnemu gospodarstvu bo omogočila lažjo ponovno uporabo in recikliranje izdelkov, kar bo zmanjšalo vpliv na okolje v celotni preskrbovalni verigi. Poleg tega bo digitalni potni list izboljšal skladnost z zakonodajo, saj bo regulatorjem olajšal preverjanje skladnosti izdelkov z zakonodajnimi zahtevami, podjetjem pa spoštovanje teh zahtev.

Kaj bo moral zagotavljati digitalni potni list izdelka?

Digitalni potni list bo moral zagotavljati jasne, strukturirane in dostopne podatke o značilnostih in sestavnih delih vsakega izdelka, o izvoru materialov, metodah proizvodnje

ter druge pomembne informacije o izdelkih na področju trajnostnosti, krožnosti in zakonske skladnosti. Pri slednjem so to: temeljne informacije o izdelku, vključno z identifikacijskimi podatki, kot so ime izdelka, proizvajalec, serijska številka in datum proizvodnje, podatki o sestavi in izvoru, kot so informacije o uporabljenih materialih, njihovem izvoru in metodah proizvodnje, ter okoljske in trajnostne informacije, vključno z izpusti CO₂ in prisotnostjo snovi, ki vzbujajo zaskrbljenost ter so ključne za zagotavljanje trajnostnosti. Digitalni potni list bo moral hkrati zagotavljati sledljivost skozi vso življenjsko dobo izdelka, vključno s popravili, recikliranjem in odstranjevanjem, kar predstavlja pomemben element krožnega gospodarstva. Zelo pomemben vidik ponuja dejstvo, da mora biti digitalni potni list združljiv in interoperabilen, kar pomeni, da uporablja odprte globalne standarde za lažjo izmenjavo informacij med različnimi deležniki v preskrbovalni verigi. Dostopnost podatkov za potrošnike je prav tako bistvena, saj morajo imeti potrošniki enostaven dostop do informacij, kar omogoča lažje sprejemanje kakovostnih trajnostnih odločitev.

Kaj bo treba še določiti pred uveljavitvijo digitalnega potnega lista za vse izdelke?

Pred uveljavitvijo bo treba dokončno opredeliti zakonodajne zahteve in jih uskladiti z obstoječo zakonodajo. Zahteva po digitalnem potnem listu je opredeljena v predlogu Uredbe o vzpostavitvi okvira za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo trajnostnih izdelkov (ESPR) – slednjo je Svet EU sprejel maja 2024. V nadaljevanju bo Evropska komisija sprejela delovni načrt, v katerem bo opredelila skupine izdelkov za prednostno obravnavo. Za vsako skupino izdelkov se bo treba dogovoriti in določiti, kateri podatki o izdelku bodo obvezni v digitalnem potnem listu, in določiti pravila oziroma merila učinkovitosti in varnosti, kar bo sprejeto z delegiranimi akti. Uredba sicer določa uporabo odprtih standardov, ki so skladni z ISO/IEC 15459, vendar bo treba podrobneje določiti zahteve glede identifikacije, nosilcev podatkov, izmenjave podatkov in registrov digitalnih potnih listov. Glede standardov je organizacija GS1 že opravila veliko dela in ima ustrezne standarde za identifikacijo in zajem podatkov, ki so skladni z ISO, vendar je treba dokončno uskladiti vse vidike teh standardov v kontekstu digitalnega potnega lista.

Kako lahko standardi GS1 podpirajo uvedbo digitalnega potnega lista izdelka?

Standardi GS1 so temelj za interoperabilnost in globalno usklajenost pri uvajanju digitalnih potnih listov izdelkov. Ključni standardi GS1, kot je globalna trgovinska številka

izdelka (GTIN), omogočajo unikatno identifikacijo izdelkov na različnih ravneh – od modela, serije do posameznega izdelka. Zanesljiva identifikacija omogoča učinkovito sledenje izdelkom skozi celotno življenjsko dobo, kar je ključno za uspešno uporabo digitalnih potnih listov izdelkov. Z uporabo GS1 Digital Link je omogočena spletna povezava fizičnih izdelkov z digitalnimi podatki. Ta rešitev omogoča potrošnikom, regulatorjem in drugim deležnikom

Globalni jezik poslovanja

DIGITALNI POTNI LIST IZDELKA

Moč standardov GS1

enostaven dostop do podrobnih informacij o izdelku prek pametnih naprav, brez potrebe po dodatnih aplikacijah. QR kode v kombinaciji z GS1 Digital Link so odličen nosilec podatkov, saj jih podpirajo skoraj vse pametne naprave, omogočajo enostavno skeniranje in dostop do informacij, kot so navodila za uporabo, podatki o vzdrževanju in pravilnem recikliranju oziroma odstranjevanju. Poleg tega standardi GS1 zagotavljajo skladnost z zahtevami ISO/IEC 15459 in podpirajo različne nosilce podatkov, kot so QR kode, Data Matrix in RAIN RFID, kar omogoča učinkovito uporabo digitalnih potnih listov v različnih industrijskih in potrošniških okoljih.

INTERVJU

Bruno Kuzmin, GS1 Slovenija

Sodelovanje z regulatorji mora potekati v vseh fazah sprejemanja odločitev

Neodvisna in nepridobitna globalna organizacija GS1 se pri svojem delu pogosto srečuje z zakonodajo, regulativami in delovanjem javnih sistemov. Kako poteka proaktivno sodelovanje z omenjenimi institucijami in kakšen je potencial standardne identifikacije pri sprejemanju zakonodaje na ravni EU, smo govorili s Francesco Poggiali, podpredsednico oddelka za globalno javno politiko pri GS1 in nekdanjo predstavniko GS1 za sodelovanje z Evropsko komisijo na področju industrijske zakonodaje.

Vaše delo kliče po širokem naboru znanja in veščin, ki jih potrebujete pri sodelovanju s številnimi deležniki? Kako poteka tolmačenje besedil evropskih predpisov predstavnikom GS1 v smislu ustreznega razumevanja, kaj morajo storiti za svoje uporabnike?

Zlato pravilo, ki govori o sodelovanju s kompleksnimi institucijami, kot so oblikovalci politik in regulatorji, zagovarja vključevanje v njihove procese v zgodnji fazi zakonodajnega procesa oziroma v idealnem primeru pred začetkom regulativnih postopkov. Potrebe regulatorjev lahko razumemo le, če z njimi vzpostavimo partnersko sodelovanje. Zato je nujno, da sodelujemo na ravni lokalnih organizacij GS1 z regulatorji v vseh fazah sprejemanja njihovih odločitev, razen če se slednji odločijo za »izolacijsko« delovanje. Pri tem igra pomembno vlogo podpora trgovinskih in panožnih združenj ter sektorjev, ki so uporabniki posameznih regulativ – vse to je še pomembneje pri novih vsebinah in novih razmerjih, ki jih je treba vzpostaviti ter ob tem zgraditi potrebno zaupanje.

Pri svojem delu spremljate dejavnosti in namere Evropske komisije pri pripravi novih zakonov ter izbirate tiste, ki so pomembne z vidika možne uporabe standardov GS1. Kako se uspete znajti v vrednotenju poplave dokumentov, ki jih morate pravilno oceniti?

Javno politiko rada enačim na simbolni ravni z radijsko anteno. Pri starih radijskih aparatih si moral izbrati postajo in nato iskati najboljši zvok z natančno nastavitvijo frekvence. Na ta način želim povedati, da

lahko dobro delujemo le, če vsi govorimo enak jezik in se med seboj razumemo. Pristop k regulatorjem zgolj tako, da bi od njih nekaj pridobili in se nato iz procesov umaknili, je škodljiv za vse. Ključno je zavedanje, da je z GS1 povezan ugled zgolj eden.

Evropska komisija je bila pri sprejemanju zakonov in odločitev doslej zelo dejavna. Kaj nas čaka v bližnji prihodnosti?

Evropske volitve so za nami, nova administracija je v fazi dokončnega oblikovanja. V tem trenutku zato težko govorimo, kaj lahko dejansko pričakujemo. Ne glede na politično usmeritev upam, da bodo naložbe v podatke in digitalizacijo ostale pomemben del prihodnosti EU, kar bodo spremljale ustrezne odločitve na področju trajnosti in krožnega gospodarstva. Digitalni potni list izdelka je bil odobren v prejšnjem političnem mandatu, zdaj potrebuje izvedbene akte.

Sistem GS1 je kompleksen in sofisticiran niz standardov. Ali lahko evropskim predstavnikom v celoti pojasnimo potencial naših standardov?

GS1 igra po tej plati brez dvoma pomembno vlogo na ravni posameznih držav, celotne EU in vlad po vsem svetu. Razlaga potenciala, ki jih prinaša organizacija GS1 s standardi, kliče zato po načrtnem delovanju z vnaprej določeno vizijo. Del vizije morajo pri vzpostavljanju stikov z vladami in evropskimi oblastmi predstavljati vrednote posameznih članic organizacije GS1. Na vprašanja, kaj želimo doseči pri razpravah z lokalnimi vladami, moramo poznati odgovore v začetni fazi. Če odgovor temelji le na tem, da želimo nekaj

Kdo je Francesca Poggiali?

Francesca Poggiali je podpredsednica oddelka za globalno javno politiko pri neodvisni in nepridobitni organizaciji GS1. Pomemben položaj je dosegla zaradi odličnih dosežkov na področju uveljavljanja standardov GS1 pri evropskih regulatornih organih in institucijah. Med kariero je sistematično krepila sodelovanje med posameznimi nacionalnimi organizacijami ter pomagala graditi ugled celotne organizacije GS1 na ravni sodelovanja z industrijo, javno upravo ter drugimi evropskimi in svetovnimi institucijami.

pridobiti od vlade, potem smer ni prava. Ustrezno pot predstavlja dobro razumevanje potreb vlad, kjer izpolnjujemo njihove potrebe na spoštljiv, nevtralen in povezljiv način.

Kakšni so bili vaši najpomembnejši dosežki pri sodelovanju z Evropsko unijo, ali lahko predstavlja za vas uvedba digitalnih potnih listov izdelkov največji uspeh?

Mislim, da predstavljajo največji dosežek naše ekipe novi, proaktivnejši pristopi pri sodelovanju s tvorci javne politike. Sodelovanje je podlaga za boljše delovanje državnih organov in industrije, ki uporablja standarde GS1. Digitalni potni list izdelka ponuja lep primer takega sodelovanja, ki ga lahko opredelimo kot GLOCAL (biti globalen in hkrati lokalni). Skratka, to pomeni, da obstaja nov način pristopa do vlad, vključno z EU, ki vključuje izkoriščanje lokalnih in globalnih dimenzij v korist celotne skupnosti GS1. Naj bom še bolj jasna: če nacionalna članica GS1 meni, da lahko podpiše sporazum z lokalno vlado, ne da bi omenila globalno naravo standardov GS1 in se pri tem osredotoča le na lokalno uvedbo, v procesu sodelovanja ne bo prišla daleč. Enako velja za globalno sodelovanje z mednarodnimi organizacijami, ki ne sme potekati brez upoštevanja potreb in ciljev posameznih članic.

Kakšen je vaš pogled na uveljavljanje digitalnih potnih listov izdelkov na področju EU in na katerih področjih bo uvajanje najhitrejše?

Digitalni potni list izdelka predstavlja resnično priložnost za podporo zahtevam po digitalizaciji in krožnosti z mednarodnimi standardi in registri

Francesca Poggiali, podpredsednica oddelka za globalno javno politiko

GS1. Redko sem videla tako intenzivno politično voljo, da bi naredili resnično razliko za podjetja in potrošnike ter omogočili njihove zelene odločitve. Uvajanje bo potekalo najhitreje (če ne bo prišlo do spremembe prioritete) na področju polizdelkov iz jekla, železa in aluminija ter kemikalij. Med končnimi izdelki bo poudarek na tekstilnih izdelkih (predvsem tkaninah in obuvalih), pohištvu in vzmetnicah, z energijo povezanih izdelkih ter barvah. Omeniti velja informacijske in komunikacijske tehnologije, pralna sredstva (detergente), pnevmatike za vozila ter maziva. Kot lahko opazite, so nekateri od njih, ne pa vsi, za GS1 zelo pomembni sektorji, kjer je bil sistem standardov GS1 uveden že v preteklosti. Zato je GS1 ustanovil posebno delovno skupino, v kateri lahko sodelujejo vsi deležniki brez omejitve v smislu članstva v nacionalnih organizacijah GS1.

Na katerih področjih bo moral biti GS1 na področju trga EU najaktivnejši v bližnji prihodnosti?

Glede na globalne trende javnih politik predstavljajo krožnost, trajnost, čezmejna trgovina in digitalizacija največja področja zakonodaje, kjer so lahko podatkovni standardi najbolj koristni za podjetja in vlade. Na lokalni ravni to pomeni vključevanje v projekte, kot so sheme vračanja za rabljeno embalažo, podpiranje certifikacijskih shem z njihovo povezavo z identifikacijo izdelkov, pomoč podjetjem in vladam pri doseganju preglednosti v smislu skrbnega pregleda ter podobno.

Pri katerih uredbah se moramo skupaj z uporabniki pripraviti na bližnjo prihodnost?

Na evropski ravni so to delegirani akti za digitalne potne liste izdelkov, novi varnostni zahtevki, ki razširjajo pravila na spletno prodajo, sledljivost gospodarskih subjektov za preglednost itd. Vse to so področja, kjer lahko standardi in registri GS1 naredijo res veliko razliko. Evropske volitve in z njimi povezane politične spremembe lahko prinesejo drugačen vrstni red prioritete na teh področjih, zato bo treba v prihodnje spremljati, kakšen bo za novo administracijo vrstni red pomembnih vsebin.

Nedavno ste bili imenovani za podpredsednico oddelka za globalno javno politiko. Kaj nameravate doseči na novem delovnem mestu?

Kot nova podpredsednica oddelka za globalno javno politiko imam namen doseči več pomembnih ciljev. Verjamem, da položaj vključuje odgovornost, da podprem članice organizacije, ki želijo povečati svoje vključevanje v javno politiko – to čutim kot pravo poslanstvo. Drugi vidik, ki me navdušuje, je možnost strukturiranja smiselnih odnosov z regionalnimi in mednarodnimi oblastmi ter trgovinskimi združenji na področjih, kjer lahko standardi in registri GS1 resnično pomagajo industriji in potrošnikom. Obstaja še ustvarjalni del, ki vključuje nenehno iskanje novih in učinkovitejših načinov sodelovanja ter prilagajanje zelo dinamičnemu okolju politike, v katerem GS1 in z njim povezana industrija delujeta. Vedela sem, da me čaka veliko dela, vendar nisem vedela, da bo tako konstruktivno in nagradujoče!

Odkrijte prihodnost trajnosti in inovacij

Od izboljšanja varnosti in trajnosti v železniškem prometu do preobrazbe industrije blaga široke potrošnje – preverljiva umetna inteligenca in GS1 Digital Link odpirata pot do prebojnih sprememb.

Naučite se, kako oblikovati rešitve, ki štejejo.

tracealliance
academy
powered by origintrail

Skenirajte QR kodo in začnite svoje izobraževanje o tehnologijah prihodnosti že danes.

EMBALAŽA

Matic Ceglar, GS1 Slovenija

Življenjski krog trajnostne embalaže

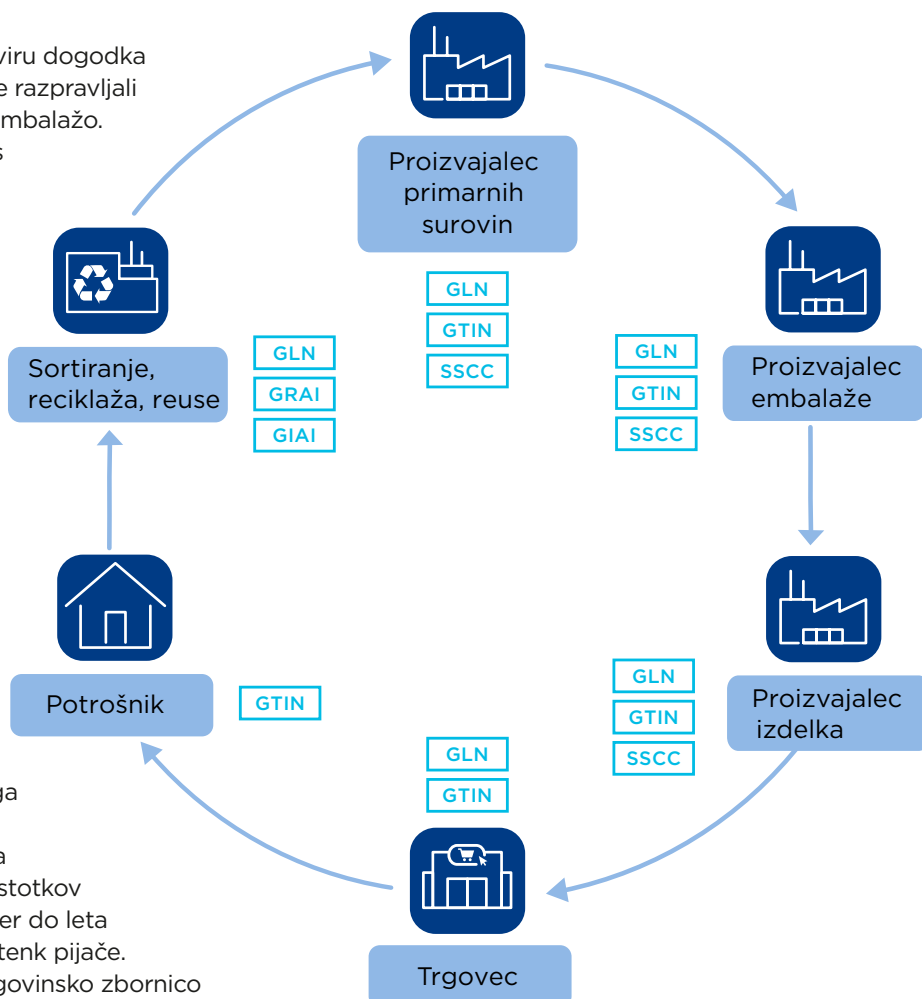
V zadnjih letih sta krožnost in trajnostnost v Evropi postavljeni v ospredje. Pomembno vlogo igra tu ravnanje z embalažo, kjer industrija išče nove rešitve za njeno zmanjšanje in boljši nadzor s sledenjem. Del tega predstavlja Uredba o embalaži in odpadni embalaži (PPWR) kot del strategije EU za doseganje podnebno nevtralnega in krožnega gospodarstva do leta 2050 z vmesnim ciljem, ko bo morala biti do leta 2030 vsa embalaža primerna za recikliranje.

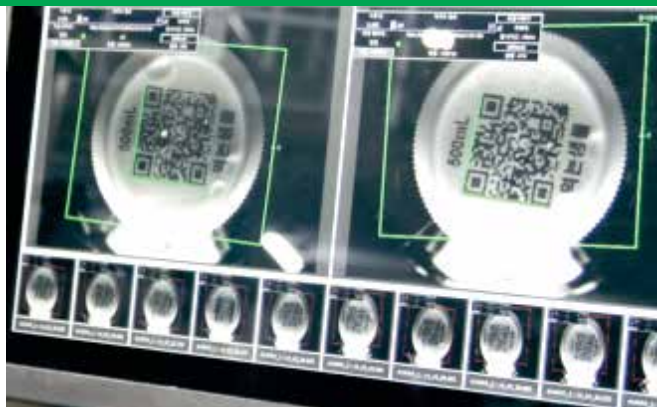
Temu primerno smo nedolgo tega v okviru dogodka »Spletna kava z GS1« z gosti iz industrije razpravljali o trajnostnih zahtevah in upravljanju z embalažo.

Na dogodku so bili z nami sogovorniki s podjetij SPAR Slovenija, CETIS FLEX, Slopak, Radenska ADRIATIC ter EMA. Šest govorcev je predstavilo stališča in izkušnje s področja krožnega toka embalaže in z njim povezanimi zakonodajnimi zahtevami s področij snovanja, polnjenja in recikliranja embalaže. Na dogodku smo predstavili primere dobrih praks, ki jih spremlja uporaba standardov GS1 (GTIN, SSCC in GRAI), ter se dotaknili akcijskega načrta za krožno gospodarstvo z zahtevami za embalažo za enkratno uporabo ter minimalnega deleža reciklata v embalaži za prihodnja obdobja.

Razprava je potekala še v luči trenutno zelo aktualnega sprejemanja dokončne odločitve o uvedbi kavcijskega sistema za nepovratno embalažo pijač ter s tem povezanega cilja, da se do leta 2025 za namen recikliranja zbere 77 odstotkov vseh odpadnih plastenk pijače na trgu ter do leta 2029 90 odstotkov vseh odpadnih plastenk pijače. GS1 Slovenija je zato v sodelovanju s Trgovinsko zbornico

GS1 Slovenija sodeluje na nivoju EU pri kreiranju šifrantov in pregledu atributov iz nove Uredbe o embalaži in odpadni embalaži v okviru delovne skupini B2B2C-packaging ter snovanju dokumenta, ki združuje vse podatke v okviru zahtev industrije in zakonodaje.

Standardi GS1 (preko QR kode) lahko vključujejo smernice za ozaveščanje potrošnikov o pravilnem ravnanju s plastenkami po uporabi, kar povečuje učinkovitost reciklaže

Slovenije že v preteklosti razvila predlog označevanja vračljive embalaže. Na podlagi predloga je bil dosežen nacionalni dogovor o sledljivosti prodajne vračljive embalaže prek identifikacijske številke GS1 GTIN za steklenice, plastične nosilke in kovinske sode.

V GS1 Slovenija se bomo v nadaljevanju povezali z različnimi akterji, ki sodelujejo pri celotnem

življenjskem ciklu plastenk pijač in pripravili pilotni projekt za sledenje embalaži v celotnem procesu od proizvodnje do reciklaže. To so podjetja, ki proizvajajo predoblike (epruvete), polnilnice oziroma proizvajalci pijač, predstavniki embalažne sheme (sortirci, zbiralci, reciklaža) in drugi. Standardi GS1 so glede na njihove procese predvideni predvsem v kontekstu označevanja embalaže in sledenja izdelkom, kar lahko pomembno prispeva k izboljšanju procesa reciklaže plastenk na več načinov.

Pomembna vloga je tu zaupana številki GTIN (Global Trade Item Number), saj omogoča enotno identifikacijo plastenk, kar olajša njihovo sledenje in upravljanje po vsej preskrbovalni verigi. Za učinkovito reciklažo je ključna še uporaba standardiziranih oznak, kot so QR kode. Slednje vključujejo informacije o materialih in reciklabilnosti, kar omogoča reciklažnim centrom hitro prepoznavanje za reciklažo primernih plastenk. To povečuje stopnjo recikliranja in zmanjšuje odpadke. Standardi GS1 omogočajo na ta način zbiranje podatkov o količinah in vrstah plastenk, ki se reciklirajo. Podjetja zato lažje analizirajo in optimizirajo proces reciklaže ter izboljšajo trajnost embalažnih materialov.

ZDRAVSTVO

Marija Groznik, GS1 Slovenija

Strategija delovanja na področju slovenskega zdravstvenega sistema

V GS1 Slovenija sprejemamo v začetku letošnjega leta novo strategijo delovanja za naslednje štiriletno obdobje. Pomemben del strategije predstavlja delovanje GS1 na področju zdravstvene dejavnosti, kjer si bomo prizadevali, da bi slovenski zdravstveni sektor dosegel usklajeno izvajanje globalnih standardov v kliničnih in podpornih procesih.

Del strategije GS1 Slovenija na zdravstvenem področju predstavlja delovanje ekspertne skupine, ki ponuja podlago za doseganje širše podpore in konsenza pri uvajanju standardov GS1 v zdravstvenih in socialnovarstvenih zavodih

Z novo strategijo in z njo povezanim poslanstvom v časovnem obdobju od leta 2025 do leta 2028 želi GS1 Slovenija združiti na področju zdravstva vse deležnike in zainteresirano javnost v verigi zdravstvene oskrbe. Z delovanjem želimo deležnikom zagotoviti celovito podporo pri uporabi globalnih standardov GS1, ki povečujejo varnost, učinkovitost kliničnih in podpornih procesov ter ekonomičnost poslovanja na splošno. Hkrati bo to prispevalo k prepoznavnosti in uporabi standardov GS1 ter dvignilo prepoznavnost naše organizacije na področjih digitalizacije podpornih in kliničnih procesov, interoperabilnosti ter učinkovitosti delovanja zdravstvenega sistema.

Med aktivnostmi, ki jih nameravamo izvesti, je med drugim raziskava slovenskega trga proizvajalcev farmacevtskih izdelkov, kjer želimo ugotoviti njihovo

pripravljenost na označevanja primarne ravni pakiranja zdravila, kar šteje med strateške usmeritve globalne organizacije GS1 na področju zdravstva! Z označevanjem primarnih enot pakiranja zdravil se namreč izboljšajo možnosti za skeniranje na mestu oskrbe, optimizira se administrativno delo, poveča sledljivost, zmanjšajo možnosti napak pri dodeljevanju terapij in poveča varnost pacientov v bolnišnični oskrbi. V tem obdobju bomo pripravili še smernice za enotno označevanje pacientov prek zapestnice v zdravstvenih zavodih.

Vse to bo poleg številnih drugih aktivnosti prispevalo k doseganju večje varnosti pacientov ter boljši sledljivosti, učinkovitosti, interoperabilnosti in transparentnosti zdravstvenega sistema. Nadaljevali bomo tudi z delom ekspertne skupine, ki ima z velikim empiričnim in strokovnim znanjem vlogo posvetovalnega telesa pri izvajanju projektov v zdravstvu.

PREHRANA

Matic Ceglar, GS1 Slovenija

FoodDataQuest dviguje kakovost prehrambenega ekosistema

FoodDataQuest, v katero se je prek GS1 v Evropi vključila GS1 Slovenija, združuje konzorcij 15 institucij iz osmih držav, ki ustvarjajo podlago za pravičen ter zdravju in okolju prijaznejši prehrambeni sistem. Organizacija GS1 skrbi pri projektu za kakovostnejšo obdelavo podatkov.

FoodDataQuest, v katero se je prek GS1 v Evropi vključila GS1 Slovenija, združuje konzorcij 15 institucij iz osmih držav, ki ustvarjajo podlago za pravičen ter zdravju in okolju prijaznejši prehrambeni sistem. Organizacija GS1 skrbi pri projektu za kakovostnejšo obdelavo podatkov.

Pri uresničevanju ambicij, ki jih želijo doseči deležniki v okviru platforme FoodDataQuest, predstavlja zelo pomembno osnovo združevanje podatkov o hrani s pomočjo rešitev GS1, osredotočeno na njihovo kakovostnejšo obdelavo, nadgradnjo z dodatnimi podatkovnimi viri in izboljšano medsebojno deljenje podatkov med deležniki po vsej preskrbovalni verigi. Pobuda FoodDataQuest si ob tem prizadeva zagotoviti orodja za učinkovito delovanje globalnega gibanja, ki zaradi zahteve po popolni sledljivosti in nadzoru kakovosti ter pristnosti slonijo na rešitvah umetne inteligence ter algoritmih za obdelavo podatkov za spodbujanje trajnostnega prehrambenega sistema.

GS1 Slovenija sodeluje s tem namenom z Univerzitetnim kliničnim centrom Maribor. Ta stremi k uvedbi centraliziranega in integriranega digitalnega

sistema za upravljanje s hrano, kjer ne bo zbiranje podatkov temeljilo le na virih in platformah, ki niso posebej zasnovane za ta namen. Poleg tega obstaja velika odvisnost od ročnega vnosa podatkov, kar je lahko neučinkovito, zamudno in nagnjeno k napakam. V okviru projekta FDQ želimo zato skupaj z UKC Maribor izboljšati zdravje pacientov in zmanjšati količino zavržene hrane med njihovim bivanjem v ustanovi.

Rešitev bo temeljila na sistemu za spremljanje, ki povezuje vse razpoložljive vire podatkov v UKC Maribor. Cilj predstavlja še vzpostavitev platforme, ki bo zbirala in obdelovala podatke na podlagi dobro uveljavljenih standardov za zagotavljanje pronicljivih priporočil za zmanjševanje zavržene hrane. Poleg tega je namen projekta usmerjati bolnišnice k bolj hranljivim in okusnejšim prehranskim možnostim, kot so meso, proizvedeno brez uporabe antibiotikov, lokalno pridelano ekološko sadje in zelenjava ter hrana, pridelana na okolju prijazen način. Pomemben cilj predstavlja še zmanjšanje količin zavržene hrane ob nižjem ogljičnem odtisu, kar bo bolnišnice preoblikovalo v bolj »zelene« organizacije.

FoodDataQuest je platforma s podatki, ki predstavlja revolucionaren korak v smislu zbiranja, organiziranja in posredovanja podatkov o hrani

OZNAČEVANJE MEDU

Matic Ceglar, GS1 Slovenija

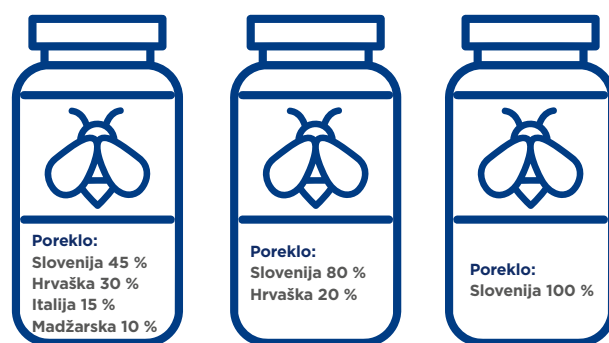
Nova pravila o označevanju porekla mešanic medu

Evropski parlament je sredi lanskega leta potrdil predhodni dogovor v zvezi s predlogi Evropske komisije za večjo preglednost pri označevanju porekla mešanic medu. Nova pravila bodo potrošnikom omogočala boljšo preglednost nad poreklom medu v mešanicah in pomagala v boju proti potvorbam medu.

Po trenutni Direktivi o medu 2001/110/ES so pridelovalci in proizvajalci medu dolžni označiti države izvora medu, kadar je mešanica medu po poreklu iz več kot ene države članice ali tretje države. V teh primerih lahko proizvod označijo kot »mešanica medu iz držav EU«, »mešanica medu iz držav, ki niso članice EU« ali »mešanica medu iz držav članic EU in držav, ki niso članice EU«. Tovrstno označevanje mešanic medu ne zagotavlja dovolj jasnih in nedvoumnih informacij o izvoru medu, zato je Ministrstvo RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na pobudo Čebelarke zveze Slovenije v letu 2020 začelo z aktivnostmi za spremembo Direktive EU o medu v delu, ki določa označevanje mešanic medu s poreklom iz več držav.

Sprejete spremembe v direktivi se nanašajo predvsem na označevanje mešanic medu, ki po poreklu izvirajo iz več držav. Poreklo mešanice medu bo tako po novem na vsakem izdelku zapisano po državah izvora v odstotkih, in to v padajočem vrstnem redu deležev. Odstotke medu je treba navesti za prve štiri države izvora, če to predstavlja več kot polovico celotnega medu, v nasprotnem je treba odstotke navesti za vse države. Države članice EU bodo morale začeti uporabljati nova pravila v dveh letih po začetku veljavnosti. Hkrati velja opozoriti na Uredbo 2023/2652, ki spreminja Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/2292. Slednja določa, da se lahko med in čebelarški proizvodi iz tretjih držav uvozijo v EU le, če so bili pridobljeni ali pripravljeni ter odpremljeni iz obratov, ki jih je odobrila Evropska komisija.

Sprememba Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/2292 v zvezi z zahtevami za uvoz medu iz tretjih držav je nastala v okviru usklajene akcije držav članic EU glede nadzora uvoženega medu iz tretjih držav. Skupni nadzor je namreč, žal, pokazal, da je velik delež uvoženega medu ali čebelarških proizvodov ponarejen. Z zahtevo, da se med in čebelarški proizvodi lahko uvozijo v EU le iz odobrenih obratov, je omogočeno, da se v primeru kršitve zakonodaje izvede okrepljen nadzor

Nova pravila označevanje porekla mešanic medu bodo potrošnikom omogočala boljšo preglednost in pomagala v boju proti potvorbam. Na slikah so primeri zapisa porekla, zapisani po državah izvora v odstotkih v padajočem vrstnem redu.

pri uvozu. Na ta način je poskrbljeno za večjo varnost ter boljšo kakovost uvoženega medu in čebelarških proizvodov.

V GS1 Slovenija smo pripravili priporočila za označevanje izdelkov iz medu in njihovo sledljivost v preskrbovalni verigi s pomočjo standardov GS1, kar predstavlja podlago za doseganje večje transparentnosti in učinkovitosti preskrbovalne verige. V okviru Akademije GS1 Slovenija pripravljamo izobraževanja za čebelarje in druge interesne deležnike, ki jih bomo izvedli glede na potrebe trga. Za promocijo in kakovostnejšo uveljavitev novih pravil smo se povezali še z Zvezo potrošnikov Slovenije. Z njimi v okviru projekta Watson svetujemo in sodelujemo pri oblikovanju metodološkega okvira, ki vključuje nabor orodij in sistemov za odkrivanje ter preprečevanje goljufij v celotni prehranski verigi. Hkrati smo se povezali s Čebelarско zvezo Slovenije, kjer želimo skupaj delovati na področju digitalizacije zaščitne prelepke za označbo sheme kakovosti »Slovenski med« in standardizacije sledljivosti medu.

AKADEMIJA GS1 SLOVENIJA
Dr. Mateja Podlogar, GS1 Slovenija

V znanju je moč, v standardih učinkovitost

Akademija GS1 Slovenija je postala osrednji izobraževalni prostor za pridobivanje in nadgrajevanje znanja o globalnih standardih in rešitvah GS1 ter se je v slovenskem prostoru dobro uveljavila. Namenjena ni le podjetjem in njihovim izzivom, temveč tudi profesorjem, dijakom in študentom, saj spodbuja povezovanje gospodarstva in izobraževanja ter prenaša prakso v učilnice.

V hitro spreminjajočem se poslovnem okolju igrajo globalne preskrbovalne verige ključno vlogo. Njihovo učinkovito upravljanje temelji na standardih, ki zagotavljajo zanesljivost, transparentnost in skladnost procesov. Akademija GS1 Slovenija je bila ustanovljena z vizijo postati središče znanja o globalnih standardih in rešitvah GS1 ter stičišče za izobraževanje, inovacije in povezovanje teorije s prakso.

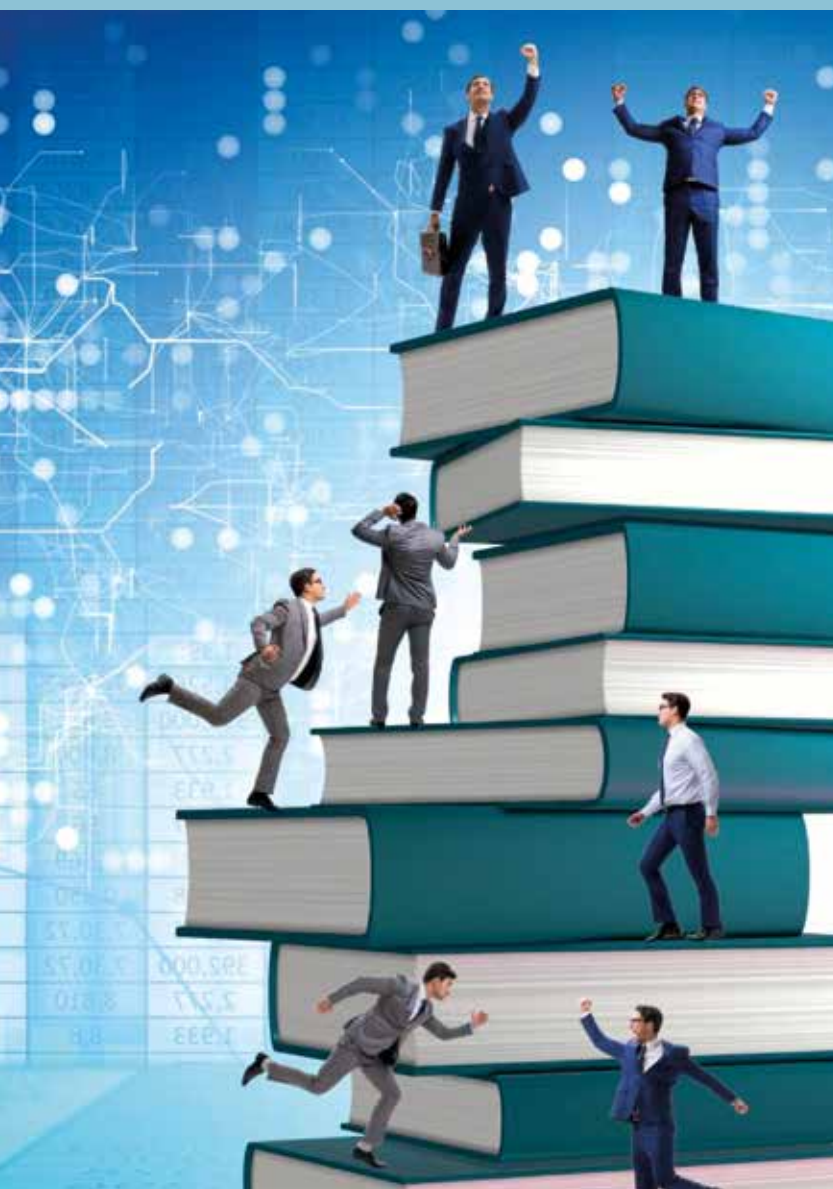
Naša strategija, ki temelji na sloganu **V znanju je moč, v standardih učinkovitost** vključuje raznolike aktivnosti in tesno sodelovanje z gospodarstvom ter izobraževalnimi in raziskovalnimi organizacijami. V okviru Akademije tokrat želimo posebej izpostaviti

sodelovanje s sekundarnim in terciarnim izobraževanjem. V letu 2024 smo ponovno začeli tesneje sodelovati tudi z višjimi in srednjimi šolami, saj želimo dijakom in študentom že zgodaj predstaviti uporabne rešitve, ki jih zagotavljajo standardi GS1. Sodelovanje z višjimi in srednjimi šolami ne prinaša le obogatitve učnih načrtov, temveč odpira vrata dijakom in študentom, da se vključijo v realne projekte, kjer teorijo preizkusijo v praksi. Naši programi vključujejo delavnice, predstavitve in prilagojene module, ki obravnavajo področja, kot so logistika, ekonomija, živilstvo in računalništvo. Prav tako si prizadevamo za kontinuirano usposabljanje profesorjev, ki so ključni dejavnik pri prenosu znanja o standardih GS1 v učilnice.

Certificiranje – ključ do mednarodne prepoznavnosti

Pridobitev mednarodnega certifikata GS1, zasnovanega v treh stopnjah (Razume, Uporablja, Implementira standarde GS1), prinaša pomembne koristi na različnih ravneh. Študentom in dijakom omogoča pridobiti praktično znanje o globalnih standardih, kar izboljšuje njihovo konkurenčnost na trgu dela. Profesorji z njim nadgrajujejo pedagoško znanje in uvajajo aktualne vsebine v učni proces, kar povečuje kakovost izobraževanja. Zaposlenim v industriji certifikat pomaga pri izboljšanju poslovnih procesov, kot so sledljivost, logistika in digitalna integracija, ter prispeva k njihovi strokovni rasti. Organizacijam, šolam in fakultetam pa omogoča dvigovanje kakovosti, skladnost z mednarodnimi standardi ter povečanje prepoznavnosti in konkurenčnosti na globalnem trgu. Certifikat je ključno orodje za uspešno delovanje v kompleksnih preskrbovalnih verigah različnih panog gospodarstva.

Postanite del Akademije GS1 Slovenija

V zadnjih letih smo v okviru akademije izvedli številne delavnice in usposabljanja, kjer so dijaki in študenti, profesorji in mentorji v podjetjih ter tudi vsi drugi udeleženci iz gospodarstva in javne uprave pridobili znanje in nadgradili svoje kompetence s poznavanjem delovanja standardov GS1 v praksi.

Akademija GS1 Slovenija je partner pri ustvarjanju prihodnosti, kjer so znanje in standardi temelj uspeha. Vabimo vas, da se nam pridružite na tej poti. Dijakom, profesorjem in organizacijam ponujamo podporo, znanje in orodja za uspešno vključevanje vsebin GS1 v izobraževalne in poslovne procese, ki pomagajo izboljšati upravljanje globalnih preskrbovalnih verig. Z vrednotami **Pripravljenost – Skupnost – Inovativnost** ustvarjamo priložnosti za rast in razvoj za vse, ki postanejo del naše akademije.

Pridružite se
Akademiji GS1 Slovenija
in skupaj ustvarjamo
učinkovito prihodnost!

akademija@gs1si.org

Gregor Belcijan
GS1 Slovenija

GS1 Slovenija v srednješolskem in visokošolskem izobraževanju

V Akademiji GS1 Slovenija si prizadevamo graditi mostove med teorijo in prakso, kar vključuje tudi tesno sodelovanje s srednjimi in višjimi šolami. V zadnjih letih smo intenzivno okrepili podporo profesorjem pri uvajanju in uporabi vsebin o globalnih standardih in rešitvah GS1 tudi v te izobraževalne programe. Na podlagi nedavne ankete smo pridobili dragocen vpogled v delo in potrebe srednješolskih in višješolskih profesorjev, kar nam omogoča še učinkovitejše načrtovanje sodelovanja v prihodnjih letih.

Anketa je razkrila, da zanimanje za vključitev vsebin GS1 v srednješolske in višješolske programe narašča. Med najbolj zastopanimi področji, kjer profesorji že uporabljajo ali želijo vključiti naše vsebine, so ekonomija, logistika ter živilstvo in prehrana. Več kot polovica anketirancev že aktivno vključuje vsebine GS1 v svoje predmete, kar potrjuje pomembno vlogo tega znanja v sodobnem izobraževanju.

Akademija GS1 Slovenija je pripravila ambiciozen načrt, ki temelji na ugotovitvah ankete in vključuje ključne korake za nadaljnji razvoj sodelovanja na področju srednješolskega in višješolskega izobraževanja:

Prilagoditev vsebin

Zavedamo se, da je obstoječi učbenik preobsežen za srednješolske in višješolske programe. Zato pripravljamo prilagojene vsebinske module za posamezna področja, kot so ekonomija, logistika, živilstvo in biotehnologija, zdravstvo in računalništvo. Moduli bodo vključevali predavanja, praktične primere in vaje, prilagojene potrebam profesorjem, študentom in dijakom.

Izobraževanje profesorjev

Sodelovanje s Centrom za poklicno izobraževanje Republike Slovenije (CPI) omogoča dodatno usposabljanje profesorjev, ki bodo pridobljeno znanje lahko neposredno prenašali v učilnice. Študijske skupine v sklopu CPI in dogodki, organizirani v sklopu Akademije GS1 Slovenija, bodo ključni mehanizmi za širjenje tega znanja.

Vključitev vsebin v izobraževalne programe

Naš cilj je, da vsebine GS1 postanejo del izobraževalnih programov. Tako bomo dijakom in študentom omogočili pridobiti praktično znanje, ki ga bodo lahko uporabili v svojem poklicnem življenju.

Krepitev sodelovanja

Načrtujemo redno organizacijo delavnic in dogodkov za dijake, študente in profesorje, kjer bodo lahko spoznali najsodobnejše pristope pri uporabi standardov GS1.

V Akademiji GS1 Slovenija se zavedamo, kako pomembno je dijake in študente že v času njihovega izobraževanja opremiti z znanjem, ki jim bo olajšalo prehod na trg dela. Zato bomo še naprej gradili dolgoročna partnerstva tudi s srednješolskimi in višješolskimi šolami ter zagotavljali vsebine, ki združujejo teorijo in prakso na najvišji ravni.

POVEZOVANJE TEORIJE IN PRAKSE

Gregor Rak, Višja strokovna šola L.I.V.E.

Sledimo potrebam gospodarstva

Prometna šola Maribor, Višja strokovna šola L.I.V.E., se že več kot 20 let uspešno povezuje z gospodarstvom tako, da prilagaja študijske programe potrebam delodajalcev oziroma hitro spreminjajočim se potrebam po kompetentnih zaposlenih. Naši študijski programi so vsebinsko zasnovani tako, da študentom približamo sodobne študijske vsebine, ki jih obogatimo tudi s sodelovanjem predavateljev iz gospodarstva. Velika prednost višješolskih programov je kar 800 ur prakse v času študija, kar študentom omogoči, da lahko v podjetju v tem času izrazijo pridobljeno znanje in hkrati osvojijo še praktične veščine dela. Taka zasnova študija vodi k visoki zaposljivosti diplomantov na področjih, za katera izobražuje Višja strokovna šola L.I.V.E. – logistično inženirstvo, računalništvo in informatika, ekonomija in varstvo okolja.

Skupaj z zbornicami (npr. Štajersko gospodarsko zbornico) in partnerskimi podjetji v regiji sodelujemo pri prenovi študijskih programov ter prilagajanju študija po kompetencah za sedanjost in prihodnost (npr. napovedani profili in potrebe po kompetencah za prehod v industrijo 4.0, krožno gospodarstvo, digitalizacija itd.). Kot odziv na te potrebe smo višje šole takoj posodobile vse tri študijske programe, in sicer Informatiko (po novem Računalništvo in informatika), Varstvo okolja in komunala (po novem Varstvo okolja)

ter Logistično inženirstvo. Prenovljene študijske programe smo začeli izvajati že v tem študijskem letu.

S tem sledimo viziji Višje strokovne šole L.I.V.E., da bomo v okolju prepoznani kot vodilna višja strokovna šola za zagotavljanje kompetentnih in zaposljivih strokovnjakov.

Sodelovanje šole in gospodarstva se konkretizira tudi z vrsto drugih projektov z uglednimi podjetji, kot so Impol d. o. o., Talum d. d., Sledenje d. o. o., Poslovna cona Tezno, Starkom d. o. o., F.A. Maik, DB Schenker, Saubermacher Outsourcing, Henkel Maribor, Timocom, DPD, Knapp AG in mnogi drugi. V tem študijskem letu smo si zadali načrt, da še izboljšamo sodelovanje z organizacijo GS1 Slovenija – do sedaj smo se tako zaposleni kot študenti vključevali v pridobivanje znanja in certifikata za GS1. V prenovljene študijske programe smo že vključili teme o standardih GS1, uvajamo pa še obvezno certificiranje vseh študentov v programu Logistično inženirstvo. Z organizacijo bomo sodelovali kot strokovni mentorji pri diplomskih delih, s hektoni v podjetjih (letos izvajamo tri hektone, tj. Impol, Talum in Luka Koper) in v mednarodnih programih (Erasmus KA2 – projekt AR/VR). Višja strokovna šola L.I.V.E. je most med izobraževanjem in gospodarstvom, saj ustvarja strokovnjake za prihodnost. Obiščite spletno stran www.visja.si in se seznanite s programi Logistično inženirstvo, Računalništvo in informatika, Ekonomist ter Varstvo okolja.

GEPIR nadomeščen z Verified by GS1

GEPIR (Global Electronic Party Information Registry) je dolga leta predstavljal spletno rešitev organizacije GS1, ki je omogočala dostop do osnovnih informacij o podjetjih, včlanjenih v GS1, ki uporabljajo po vsem svetu globalno edinstven identifikacijski sistem GS1 za identifikacijo svojih izdelkov, lokacij ali pošiljk. Člani GS1 Slovenija ste GEPIR uporabljali prvenstveno za iskanje identifikacijskih števil GLN, ki so vključene v računalniško izmenjavo podatkov. V organizaciji GS1 smo spletno rešitev GEPIR nadomestili s spletno rešitvijo Verified by GS1.

Rešitev Verified by GS1, ki je dostopna na spletni strani GS1 Slovenija od začetka leta 2024, zagotavlja edinstvene, zaupanja vredne in preverljive informacije o izdelku, podjetju in lokaciji, kar je enako, kot je doslej omogočal GEPIR. Rešitev prikazuje podatke iz globalne platforme registrov GS1 GRP (Global Registry Platform), ki jo v organizaciji GS1 gradimo že nekaj let.

V tej platformi se zbirajo podatki o vseh uporabljenih številkah GTIN in GLN ter podatki o vseh podeljenih licencah (intervali števil GS1 ali posamične številke GS1), ki jih podeljujemo v organizaciji GS1. Pri tem aktivno sodelujemo vse lokalne organizacije GS1 po vsem svetu. Člani GS1 Slovenija, lastniki blagovnih znamk, sproti vpisujejo podatke o svojih izdelkih v lokalne registre GTIN in GLN, ki so na voljo v okviru spletnega portala za člane Moj GS1. V GS1 Slovenija pa poskrbimo, da so ti podatki v nespremenjeni obliki preneseni v globalni register GRP.

Spletna rešitev Verified by GS1 ponuja več možnosti iskanja, in sicer po številki izdelka GTIN (Global Trade Identification Number), po številki lokacije GLN (Global Location Number), po drugih identifikacijskih ključih GS1, kot so, denimo, SSCC, GRAI, GIAI, ter po imenu organizacije in po državi, kjer se organizacija nahaja.

Prenovljena uredba o embalaži

Evropski parlament je decembra potrdil prenovljeno uredbo o embalaži (PPWR) s številnimi novostmi. V uredbi se priporoča identifikacija embalaže s kodo QR za dostop do ustreznih informacij o tem, kam odložiti vsak posamezni sestavni del embalaže, kar potrošnikom olajša sortiranje. Dodatno se lahko koda QR uporabi za seznanjanje potrošnikov z dodatnimi informacijami o možnostih ponovne uporabe embalaže in razpoložljivosti sistemov za ponovno uporabo. Ob tem izdelovalci na embalaži ali kodi QR ali drugem nosilcu podatkov navedejo svoje ime, registrirano trgovsko ime ter poštni naslov in, kadar je na voljo, elektronsko komunikacijsko sredstvo, prek katerega so dosegljivi. Kadar to ni mogoče, se zahtevane informacije navedejo skupaj z informacijami, ki se zagotovijo prek kode QR

ali druge vrste digitalnega nosilca podatkov. Vse to dokazuje, da embalaža igra eno izmed ključnih vlog na področju trajnostnih poslovnih modelov, kjer lahko z implementacijo standardov GS1 zagotovimo zelo kakovostno izmenjavo podatkov. Vse, ki želijo izvedeti še več o novi uredbi in spoznati prednosti, ki jih prinašajo standardi GS1 na področju embalaže, vabimo, da se udeležijo strokovnih srečanj pod okriljem GS1 Slovenija.

Odčitaj kodo in vstopi
v svet trajnostne embalaže

Nov avdio-videostudio

GS1 Slovenija je v lanskem letu izboljšal kakovost izvajanja spletnih izobraževalnih seminarjev z novim avdio-videostudiem. Modern prostor v zvočno izolirani sobi omogoča snemanje intervjujev in različnih oblik radijsko obarvanih prispevkov. Studio, ki je ob zagotovljeni tehnični podpori namenjen tudi zunanjim uporabnikom, bomo v prihodnje nadgradili še s fotografsko opremo in vso potrebno reflektorsko osvetlitvijo za izdelavo studijskih fotografij. Popularizacija standardov in rešitev GS1 v praksi ter izobraževanje, ki ga v okviru Akademije GS1 Slovenija izvajamo za podjetja, različne organizacije ter univerzitetne in srednješolske ustanove, bosta tako še zanimivejša in za uporabnike imenitnejša.

Za dodatne informacije o možnostih najema studia nam pišite na: akademija@gs1si.org

Prepoved ponovne uporabe številke GLN!

Sredi leta 2022 je v veljavo stopilo pravilo, ki prepoveduje ponovno uporabo številke GLN. To pomeni, da številka GLN, ki je že dodeljena enemu pravnemu subjektu ali lokaciji, NE SME biti ponovno dodeljena drugemu pravnemu subjektu ali lokaciji. Podobno se je to zgodilo v preteklosti s številko GTIN za označevanje izdelkov, katere ponovna uporaba ni več dovoljena od začetka leta 2019. Uporaba številke GLN namesto lastnega notranjega sistema označevanja lokacij je za podjetja pomembna prednost, saj zagotavlja standardiziran in enoten način globalne identifikacije lokacij s kakovostnejšim delovanjem subjektov v lokalnem in mednarodnem poslovnem okolju.

Pilotni projekt uporabe QR kod na cenovkah v sodelovanju s podjetjem PETROL

GS1 Slovenija je med junijem in septembrom v sodelovanju s podjetjem PETROL izvedel pilotni projekt uporabe papirnatih cenovk, ki so vsebovale QR kode s povezavo GS1 Digital Link. Cilj projekta, izvedenega na dveh prodajnih mestih v Ljubljani, je bil pridobiti izkušnje iz »prve roke« pri uporabi QR kod na cenovkah za morebitne prihodnje projekte. Glavna inovacija projekta je bila uvedba QR kod, ki temeljijo na standardu GS1 Digital Link in poleg enolične identifikacije izdelka omogočajo enostavno povezavo strank z obširnejšimi in podrobnejšimi informacijami o izdelkih prek spletnega vmesnika. Takšna digitalizacija cenovk ponuja strankam priložnost za boljše informiranje o izdelkih, s čimer se izboljšuje nakupovalna izkušnja in spodbuja bolj premišljeno odločanje pri izbiri izdelkov. Pridobljene izkušnje so pripeljale do priporočil za prihodnje projekte, ki bodo v prihodnje lahko izboljšali uporabniško izkušnjo in učinkovitost poslovanja.

Digitalni dvojček spreminja logistiko

Na logističnem kongresu lani v Portorožu so predstavniki nemškega podjetja Dachser predstavili projekt z imenom @ILO (Advanced Indoor Localization and Operations) digital twin. Projekt, ki se naslanja na uporabo standardov GS1 in je zaradi izvirnih rešitev prejel nagrado največjega nemškega logističnega združenja BVL (Bundesvereinigung Logistik), se osredotoča na uporabo digitalnega dvojčka na tranzitnih terminalih. Na takšen način se povečuje preglednost skladiščnih procesov, kjer so posamezni koraki optimizirani ter izvedeni hitreje in ceneje. Koristi so večplastne, saj aplikacija pomaga logističnim operativcem, skladiščnikom in strankam, ki prejemajo natančnejše informacije o »gibanju« svojih pošiljk. Pri projektu ima pomembno vlogo GS1; za sledenje in sledljivost paketov in palet je namreč uporabljen identifikator GS1 SSCC (Serial Shipping Container Code). Ta je zapisan v matrično 2D kodo DataMatrix

na logistični etiketi, nameščeni na vrhu paketov oziroma palet, kar omogoča edinstveno identifikacijo s pomočjo kamer na stropu. Slednje so nameščene na vseh strateških mestih, pod katerimi se po skladišču s pomočjo različnih prevoznih sredstev (kot so viličarji) premikajo paketi in palete.

Novosti na področju zakonodaje o označevanju gnojil

Svet Evropske unije je konec junija sprejel Uredbo o digitalnem označevanju sredstev za gnojenje, kar je predstavljalo zadnji korak v postopku odločanja. Uredba spodbuja uporabo digitalnih etiket na sredstvih za gnojenje in hkrati dopušča uporabo fizičnih etiket. Nova zakonodaja opredeljuje večjo kakovost berljivosti etiket in poenostavlja obveznosti, ki jih imajo dobavitelji pri označevanju gnojil.

Ključna pridobitev nove uredbe sloni na spodbujanju uporabe digitalnega označevanja, kar prispeva k zniževanju stroškov ter zmanjševanju birokracije in okoljskega odtisa proizvajalcev. Digitalne etikete morajo biti dosegljive vsaj deset let od trenutka začetka prodaje izdelka na trgu. V uredbi je hkrati določeno, da morajo proizvajalci navajati informacije tudi v fizični obliki, kar prispeva k zaščiti ranljivih skupin potrošnikov in oseb z omejenimi digitalnimi kompetencami. Predlagana je tudi uporaba digitalnih etiket za izdelke, ki se prodajajo v razsutem stanju, a pod pogojem, da so potrebne informacije prikazane v fizični in dobro vidni obliki na prodajnem mestu. V praksi to pomeni, da ključni del digitalne etikete predstavlja 2D koda, ki jo uporabnik odčita s pomočjo telefona. Sledi preusmeritev na spletno stran, kjer so shranjene informacije, ki jih vsebuje etiketa. Tovrstna rešitev znatno znižuje stroške označevanja in omogoča enostavno posodabljanje vsebine etikete. Poleg tega je na digitalni etiketi mogoče shraniti v primerjavi s fizično etiketo večje število lažje berljivih informacij. Dodati velja, da se v Evropski uniji digitalno označevanje že uporablja za nekatere izdelke, ki vsebujejo kemikalije, kot so baterije.

SBNM sledi delovnim oblačilom z digitalno tehnologijo

V centralnem operacijskem bloku Splošne bolnišnice Novo mesto (SBNM) so konec lanskega leta začeli s testiranjem pametnih omar za sledenje delovnim oblačilom. Slednja so opremljena s črtnimi kodami in radiofrekvenčnimi čipi v skladu z mednarodnimi standardi GS1. V bolnišnici trenutno z novo tehnologijo sledijo 200 delovnim oblačilom, ki jih uporablja 20 zaposlenih v centralnem operacijskem bloku. Splošna bolnišnica Novo mesto je s tem postala prva slovenska bolnišnica, ki uporablja to tehnologijo, s katero je mogoče v celoti slediti delovnim oblačilom. Pametne omare za prevzem in vračilo delovnih oblačil predstavljajo po tej plati pomemben korak v smeri digitalizacije procesov, saj omogočajo natančno sledenje posameznim kosom delovnih oblačil – od prevzema s strani zaposlenega preko pranja v pralnici do ponovne uporabe. Sistem izboljšuje sledljivost in transparentnost, preprečuje izgubo oblačil ter bistveno povečuje učinkovitost upravljanja z zalogami, kar izboljšuje delovne razmere zaposlenih in dviguje raven oskrbe pacientov. Direktorica bolnišnice doc. dr. Milena Kramar Zupan je ob tem poudarila, da z uvedbo nove tehnologije dvigujejo kakovost storitev in postavljajo nove standarde v slovenskem zdravstvu.

DAN GS1 SLOVENIJA

Bruno Kuzmin, GS1 Slovenija

Digitalna evolucija izvirnih rešitev

V GS1 Slovenija smo sredi decembra pripravili za naše partnerje Dan GS1, kjer smo z nizom strokovnih predavanj predstavili vabljenim gostom ključne novosti, izzive in spoznanja s področja uporabe standardov GS1 in novih trendov na področju krožnega gospodarstva. Ključne tematike tradicionalnega dogodka, ki je potekal v prostorih Gospodarske zbornice Slovenije, so bile posvečene predstavitvi nove generacije kod in z njimi povezanih standardov ter tehnologij za kakovostnejše poslovne procese in bolj trajnostno prihodnost.

Strokovno srečanje, razdeljeno na tri tematske sklope, smo začeli s predstavitvijo novosti na področju globalne identifikacije in kakovosti podatkov, kar predstavlja podlago za učinkovito poslovanje sodobne družbe. Za ogrevanje je poskrbel Robert Beideman iz ameriške izpostave GS1 s predavanjem o identifikaciji in njeni

pomembnosti v smislu nadzora tako rekoč »vsega«, kar se dogaja na področju poslovnih procesov. Marija Groznik iz GS1 Slovenije nas je nato popeljala v svet razmišljanja, kako kakovostni podatki vplivajo na sledljivost in varnejše zdravljenje. V podobni maniri je nadaljeval Sebastian Ivšek iz podjetja FarmAsist.

Sredi lanskega decembra smo v GS1 Slovenija pripravili Dan GS1, kjer smo gostom predstavili novosti in rešitve s področja digitalne evolucije v povezavi s standardi GS1

Matic Ceglar iz GS1 Slovenija je predstavil novosti pri izvornem označevanju embalaže

Janko Hodža nas je popeljal v svet označevanja cen izdelkov s pomočjo elektronskih cenovk z zaslonskim prikazom cene in 2D kode, s katerim se v podjetju LEOSS ukvarjajo že mnogo let

Pogled v prihodnost je razkrilo predavanje Anžeta Smerdelja s predstavitev shranjevanja podatkov v DNK, kjer gre za novo »orodje« podjetja BioSistemika

Predstavil je rešitve za učinkovitejše in varnejše upravljanje z zdravili v bolnišnicah, kjer večina procesov njihovega sledenja od fizičnega vstopa v zdravstveno ustanovo do pacienta temelji na avtomatizaciji. Še korak dlje v smislu tehnologij, ki so še v povojih, je bilo predavanje Anžeta Smerdelja o shranjevanju podatkov v DNK, kjer gre za povsem novo »orodje« za označevanje, identifikacijo in izboljšanje sledljivosti podjetja BioSistemika.

Tematika na govorniškem odru je bila po krajšem premoru usmerjena v nov niz predavanj z naslovom »Kode nove generacije za rešitve trajnostne prihodnosti«. Roko Staničič iz GS1 Slovenija nas je seznanil z možnostmi, ki se v maloprodaji odpirajo z uporabo 2D kod v povezavi s standardom GS1 Digital Link. Logično nadaljevanje je sledilo z eCenovkami, kjer smo s pomočjo Janka Hodže iz podjetja LEOSS spoznali možnosti bodočega označevanja cen izdelkov s pomočjo elektronskih cenovk z zaslonskim prikazom cene in 2D kode, ki potrošnika vodi po odčitavanju s telefonom na specifično spletno stran z informacijami o dotičnem izdelku. Izognili se nismo niti novostim pri uvajanju digitalnih potnih listov na trgih Evropske unije, čemur namenjajo, sodeč po besedah Janeza Zaletela iz GS1 Slovenija, vedno več pozornosti tako rekoč vsi omembe vredni poslovni subjekti. Bolj lahko, a nič manj pomembno ni bilo nadaljevanje s področja »hekanja« časa, kjer je Uroš Ferlin predstavil izvirne načine za večjo prisotnost in s tem povezano večjo učinkovitost pri delu.

V tretjem sklopu predavanj smo se posvetili interoperabilnosti globalnih standardov pri razvoju izvirnih rešitev. Za uverturo je poskrbela Ema Lovšin iz podjetja Trace Labs (OriginTrail). Predstavila nam je interakcijo na področju produktov, kjer si pri poslovnih procesih pomagamo z uporabo preverljive umetne inteligence in standarda GS1 Digital Link. Nato smo zajadrali na področje skladiščenja in logističnih rešitev v povezavi s standardi GS1. V svet prakse in teorije nas je popeljal Andrej Planina iz podjetja Špica International. Nadaljevanje je bilo posvečeno izvornemu označevanju embalaže, kjer je ključno vlogo na govorniškem odru odigral Matic Ceglar iz GS1 Slovenija. Formalni del predavanj je zaključila Badita Cecilia Victoria iz nemškega podjetja Wipotec. Njen prispevek z delovnim naslovom »Revolucija maloprodaje: kako 2D kode spreminjajo izdelke in omogočajo trajnostne rešitve« je pri poslušalcih še dodatno utrdil pomen in vlogo 2D kod v svetu modernega gospodarstva.

Poglejte si še več
fotografij dogodka
in posnetek
Dneva GS1 2024

Uroš Ferlin je predstavil izvirne pristope za večjo prisotnost in s tem povezano večjo učinkovitost pri delu, kjer si lahko pomagamo z različnimi metodami.

Sebastian Ivšek iz FarmAsista je prikazal rešitve za učinkovitejše in varnejše upravljanje z zdravili v bolnišnicah, kjer večina njihovih rešitev temelji na avtomatizaciji

Dogodka se je udeležila tudi Majda Fartek, ambasadorka kakovosti matičnih podatkov in predsednica sveta GS1 Slovenija (na levi), v pogovoru s Karmen Balantič in Milko Volk (GS1 Slovenija).

Na koncu nas je obiskal še Dedek Mraz, ki je sodeč po širnih nasmehih prinesel prav vsem čudovita darila. Z leve proti desni: Matjaž Martini, Zdenka Konda, Marija Groznik in Barbara Pristavec (GS1 Slovenija)

ČLANSTVO GS1 SLOVENIJA
Karmen Balantič, GS1 Slovenija

Kdo so člani GS1 Slovenija

GS1 Slovenija združuje več kot 3800 članov, ki prihajajo iz različnih sektorjev in panog slovenskega gospodarstva. Njihova raznolikost omogoča učinkovito uporabo globalnih standardov GS1 v proizvodnji, trgovini in drugih ključnih dejavnostih.

Velikost članov

Člani GS1 Slovenija so večinoma mikro podjetja (41 %), ki jim sledijo majhne enote z 29 %. Srednje velike organizacije predstavljajo 9 %, medtem ko velike enote obsegajo 6 %. Preostanek (15 %) sestavljajo druge skupine, ki vključujejo fizične osebe in tiste, za katere ni znan podatek o velikosti ali se le-ta ne izračunava. Takšna struktura jasno odraža značilnosti slovenskega poslovnega okolja, kjer imajo manjša podjetja osrednjo vlogo.

Predelovalna dejavnost in trgovina – ključna stebra članstva

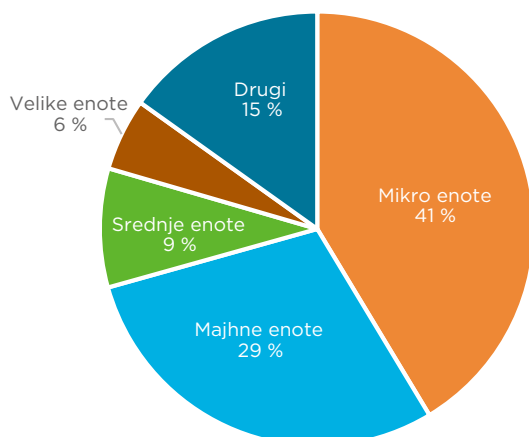
Med glavnimi dejavnostmi izstopata predelovalna dejavnost in trgovina, ki skupaj predstavljata skoraj tri četrtine članstva. Predelovalne dejavnosti so najštevilčnejše, saj vključujejo 37,4 % vseh članov. Trgovina sledi s 36,4 %, pri čemer največji del zaseda trgovina na debelo (58 %), medtem ko trgovina na

drobno predstavlja 24 %, posredništvo in trgovina z avtomobili pa 18 %.

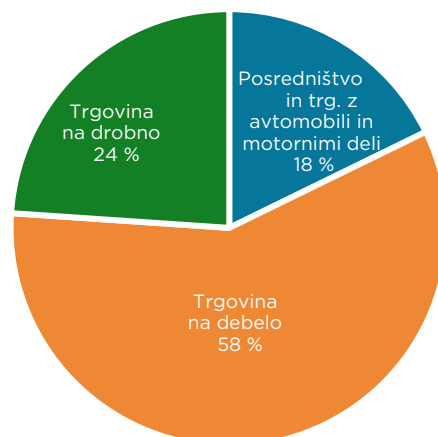
Zanimiva je primerjava med vrstami dejavnosti znotraj trgovine in proizvodnje. V trgovini močno prevladuje neprehrambeni sektor z 79 %, medtem ko prehrambeni sektor predstavlja 13 %, manjši del pa pripada zdravstvenemu sektorju. V proizvodni dejavnosti prehrambeni sektor predstavlja skoraj 37 %, neprehrambeni 58 %, sektor zdravstva, kamor uvrščamo proizvajalce medicinskih pripomočkov in zdravil, pa 5 % članov.

Znotraj neprehrambenega sektorja proizvodnje je večji del proizvajalcev izdelkov iz gume in plastičnih mas, kovinskih izdelkov ter proizvajalcev kemikalij in kemičnih izdelkov. Poleg tega so med predelovalci prisotni tudi proizvajalci oblačil, električnih naprav in papirja, ki skupaj z manjšimi segmenti ustvarjajo dinamičen industrijski ekosistem.

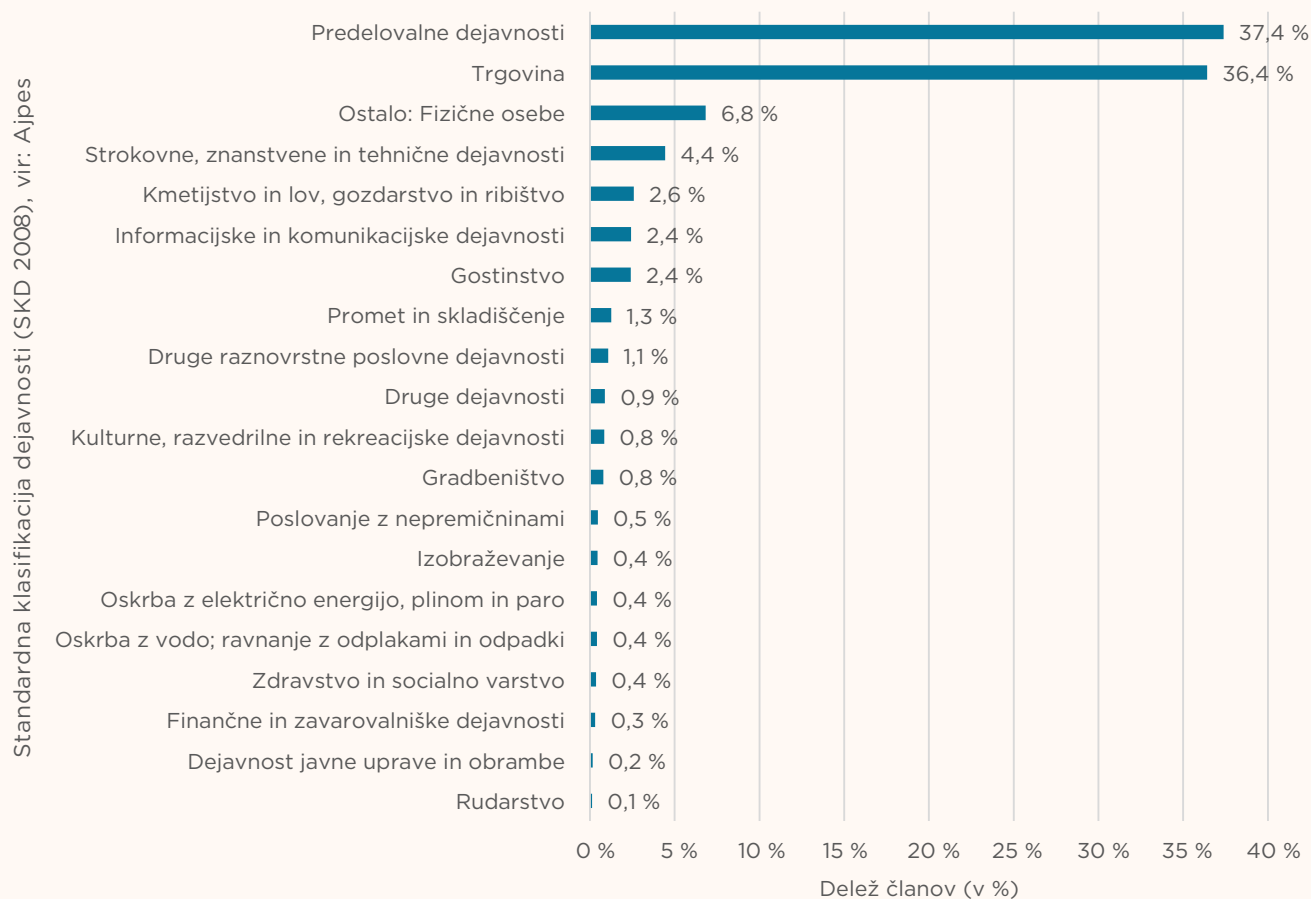
Struktura članov po velikosti
(delež članov v %, N = 3.834)

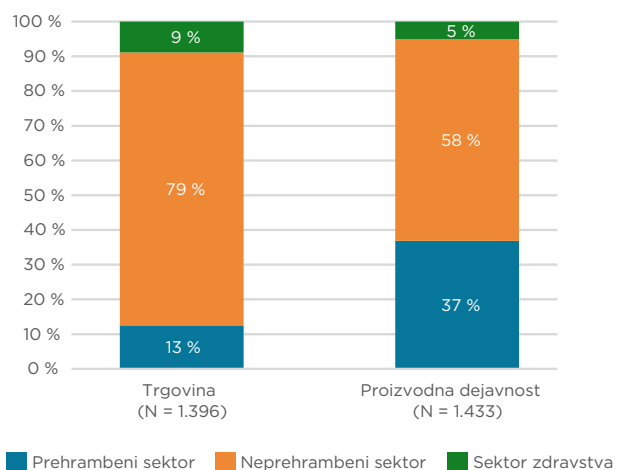
Struktura članov v trgovinski dejavnosti
(delež v %, N = 1.396)

Struktura članov po glavni dejavnosti SKD (N = 3.834)

Vrsta trgovine in proizvodne dejavnosti

Raznolikost in širina sektorjev

Poleg predelovalne in trgovinske dejavnosti so člani GS1 Slovenija dejavni v drugih panogah, kot so logistika, zdravstvo, bančništvo in energetika. Manjše, a pomembne segmente predstavljajo še kmetijstvo, gostinstvo ter različne strokovne in znanstvene dejavnosti.

Raznolikost članstva GS1 Slovenija omogoča širšo uporabo standardov GS1 v gospodarstvu. Predelovalne dejavnosti in trgovina ostajajo ključni stebri članstva, medtem ko je jasno vidna močna vloga mikro in majhnih podjetij. Sodelovanje z GS1 Slovenija in uvedba standardov GS1 omogočata članom izboljšanje poslovnih procesov, interoperabilnost med različnimi deležniki, transparentnost preskrbovalnih verig ter podporo za rast podjetij vseh velikosti in dejavnosti.

INFORMACIJE ZA ČLANE

Zdenka Trubačev, GS1 Slovenija

GS1 SLOVENIJA

01 589 83 20 | INFO@GS1SI.ORG

Informacije za člane

Kaj je pravica do uporabe števil GS1 in kdo jo ima?

Prvi pogoj za dodelitev števil GS1 v uporabo je članstvo v organizaciji GS1.

Pravico do uporabe števil GS1 lahko član GS1 pridobi, če je **lastnik blagovne znamke** oziroma lastnik tehničnih specifikacij izdelka, ki ga bo označeval s številkami GS1. Član, ki želi na trg posredovati na izvoru neoznačene izdelke, lahko **izjemoma** take izdelke označi iz pridobljenega intervala števil GS1.

Dodeljene številke GS1 lahko uporablja izključno in le član, kateremu so bile dodeljene. Kakršenkoli promet z dodeljenimi številkami je strogo prepovedan in sankcioniran. V uporabo dodeljenih števil GS1 član ne more prodati, dati v najem ali na kakršenkoli drug način dovoliti njihove uporabe tretji osebi, niti v celoti niti delno.

Uporaba dodeljenih števil GS1 v nasprotju s pravili sistema GS1 pomeni hujšo kršitev določil Statuta GS1 Slovenija in obveznosti kolektivnega člana.

Prenos dodeljenega intervala števil GS1

Prenos dodeljenega intervala števil GS1 na drugo upravičeno osebo je izjemoma mogoč samo s soglasjem in po predpisanem postopku, določenem v Statutu GS1 Slovenija. Prenos posameznih števil iz dodeljenega intervala v nobenem primeru ni mogoč. Prenos dodeljenega intervala števil GS1 je mogoč ob izpolnitvi predpisanih pogojev ter samo s soglasjem in sodelovanjem zavoda GS1 Slovenija za prenos v skladu z določili Statuta GS1 Slovenija. Prenos je primeroma mogoč in upravičen v primerih univerzalnega pravnega nasledstva, razdelitev, združitvev, pripojitvev ali združitvev pravnih subjektov, v primeru nakupa dela podjetja oziroma prevzema ene dejavnosti, nakupa blagovne znamke ali niza izdelkov, vse na podlagi predložene kupoprodajne pogodbe in druge ustrezne pisne dokumentacije.

Interval števil GS1 se lahko prenaša le v celoti in ne delno.

Prenos glavne številke **GS1 GLN** (za označevanje lokacij in/ali elektronsko izmenjavo podatkov) **ni mogoč, prav tako je tudi ni dovoljeno ponovno uporabiti.**

Ta prepoved pomeni, da prevzemnik v primeru prenosa intervala števil GS1 ne sme uporabiti glavne številke GS1 GLN, ki jo je pred prenosom že uporabil prenosnik.

Prenosnik je dolžan pred izvedbo prenosa o že uporabljenih številkah GS1 GLN pisno obvestiti tako zavod GS1 Slovenija kot prevzemnika.

GLN – globalna lokacijska številka

GLN (Global Location Number) se uporablja za identifikacijo pravnih subjektov, njihove organizacijske strukture in lokacij.

Lokacija je lahko fizični kraj (skladišče, soba za shranjevanje ali celo polica v trgovini). Lahko je pravni subjekt (podjetje), oddelek podjetja (skladišče) ali oddelek v sklopu podjetja (računovodski oddelek podjetja).

Uporaba GLN namesto lastnega notranjega sistema oštevilčenja lokacij pomeni za podjetje prednost, ker zagotavlja standardiziran način za enotno globalno identifikacijo lokacij, kar je pomembno v odprtem in mednarodnem okolju poslovanja in predvsem pri e-poslovanju.

Za dodatne informacije
in vprašanja nas kontaktirajte na:
info@gs1si.org

Ali lahko neporabljene številke iz našega intervala GS1 odstopimo drugemu podjetju?

Ne. Dodeljeni interval števil GS1 se nikoli ne sme prodati, dati v najem ali oddati v uporabo kateremu koli drugemu podjetju, ne v celoti ne delno. Prav tako kolektivni član GS1 Slovenija ali druga oseba nima pravice uporabljati identifikacijskih števil, ki izhajajo iz intervala števil GS1, katerega je GS1 Slovenija dodelil drugemu članu.

Kaj mi nudi portal za člane, MOJ GS1?

Vsi člani GS1 Slovenija lahko z uporabniškim imenom in geslom dostopate v portal za člane, Moj GS1. Tam lahko spremljate in urejate podatke o članstvu, kontaktni osebi in vseh dodeljenih intervalih in številkah GS1 ter tudi naročite nov interval. Znotraj portala sta vam na voljo tudi spletni rešitvi: Register izdelkov (številke GTIN) in Register lokacij (številke GLN). Poleg tega, da je vpisovanje vseh uporabljenih števil GS1 v register obveznost članstva, si s tem člani tudi zagotovite enostavno pot do nove proste številke in vedno dostopno evidenco uporabljenih števil iz dodeljenega intervala.

Čestitamo ob 30 letnici članstva!

V letu 2024 je 97 naših članov obeležilo 30 let aktivnega članstva v naši organizaciji GS1 Slovenija.

Hvala za zaupanje!

Registri števil GS1 se uspešno polnijo

Gregor Belcijan, GS1 Slovenija

Uspešno vpisovanje števil GTIN in GLN v lokalne registre GS1

Naši lokalni registri števil GTIN in GLN so dosegli pomemben mejnik. Zahvaljujoč prizadevanju naših članov smo v registre vpisali že več kot 1,8 milijona števil GTIN in več kot 13 tisoč števil GLN, kar prispeva k večji točnosti in zanesljivosti podatkov v globalni platformi registrov GS1 GRP. Podatke v nespremenjeni obliki v GRP prenaša GS1 Slovenija, dostop do njih pa ima lahko vsak prek rešitve Verified by GS1.

Vpis uporabljenih števil GS1 je obvezen

GS1 Slovenija upravlja lokalne registre števil GTIN in GLN, ki so ključne za učinkovito sledljivost in identifikacijo izdelkov in lokacij v globalni preskrbovalni verigi. Ažurno vpisovanje porabljenih števil GS1 v lokalne registre je obvezno za vse člane GS1 Slovenija,

ki si s tem zagotovijo enostavno pot do nove pravilno strukturirane proste številke, prav tako pa imajo na enem mestu dostopno evidenco vseh porabljenih števil iz dodeljenih intervalov GS1.

Pomoč pri uporabi registrov GS1 Slovenija

Za naše člane smo pripravili navodila za kreiranje in vpis števil GTIN in GLN v registre števil GS1. Zaradi velikega povpraševanja smo na spletu ponudili tudi posnetek YouTube, kako kreirati posamezno številko GTIN v registru GTIN, ki je na voljo v portalu za člane Moj GS1. Za ogled posnetka s pametnim telefonom odčitajte spodnjo QR-kodo.

Za dodatno pomoč pri uporabi registrov števil GS1 v portalu za člane Moj GS1 vam nudimo podporo prek telefona (01 5898 310) ali e-naslova (mojgs1@gs1si.org).

Kolikokrat vas je oprema že pustila na cedilu?

Čas je za spremembe – **ukrepajte zdaj!**

Oglejte si Špica katalog opreme

<https://katalog.spica.si>

Zebra MC3400

Najboljši Android za industrijska okolja.

Zebra TC22

Android čitalec za 1D/2D črtne kode.

Zebra DS2208

Odličen čitalec za zahtevna okolja.

Honeywell

Honeywell PM45

Industrijska natančnost, hitro in zanesljivo tiskanje.

Etikete

Za vse vrste izdelkov in industrije.

Zebra ZD421

Zmogljiv tiskalnik z ugodno ceno.